

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Két Sándor.

Budapest, szeptember 23.

(**A. K.**) Egyiknek vezetékneve, másiknak keresztneve: Sándor. Az egyik a mult hagyományainál fogva „született” vezér, a másiknál csak a jövő fogja eldönteni, hogy vezérszerepre született-e? Ma még csak ott van, hogy sneidigul vette föl Sopronban azt a keztyüt, melyet Pozsonyban az agrárok vezére a merkantilistáknak odadobott. De a fölvetett keztyű dacára, még korántsem indult meg a tulajdonképpeni harc, — és még csak a hadállások markirozásának és a kölcsönösen kihívó és fenyegető pillantásoknak stádiumában vagyunk. De ez is elég meglepő s váratlan. Mert eddigelé az összes kereskedői elemek egy viselkedtek az agrár vezérek nem mindig hizelgő nyilatkozataival szemben, mint az eunuchok a nagy mufti előtt. A soproni nyilatkozatok és az azokat kísérő tetszés-zaj nyújtják az első jeleket arra, hogy a kereskedőknek sem azért adatott a száj, hogy egyszerűen befogják. Igaz, hogy ez a száj talán ezután sem nyílt volna ki ennyire, ha egy kis bátorítást nem kap egy *gróftól*, aki azonban azonkívül hogy gróf, még a kormányt is hivatalosan képviselte a kereskedelmi kongresszuson. De ez a kettős minőség sem a bátorítás értékét, sem az arra nekibuzdult bátorság súlyát nem kisebbíti. Hisz az agráriusok sem cselekesznek másként.

A logika szabályai szerint annyi kihívás és annyi sértegetés után, amennyit a most farkas-szemtet néző „Sándor-pártok” közül az egyik kiosztott, a másik pedig zsebre tett, — most, a keztyűfölvetel pillanatában, rögtön a tulajdonképpeni harcnak is meg kellene kezdődnie. De a politika az exigenciák tudományosa s nem a logikáé. Az exigenciák pedig csak addig szoktak útni mérlegelés nélkül, míg vissza nem ütnek. Mibelyt azonban a visszaütésre megvan a hajlam és a fölemelt kéz, azonnal beáll a „mérlegelés”. Nem lehetetlen tehát, hogy a pozsonyi adjonisten és a soproni fogadjisten után az agráriusok „mérlegelni” fogják nemcsak a kereskedelem, hanem a kereskedők erejét és jelentőségét is; — annál is inkább, mert a stratégia történetéből ismeretes, hogy nincs veszedelmesebb, mint ha a futó ellenség egyszerre visszafordul és elfogadja a csatát, s e közben egy fohászodik a kormányhoz: „ne segíts se nekem se neki, csak nézd, hogy mit csinálók!”

Az agrár tábor ereje ismeretes. Hatalma és sulya a nagybirtok függetlenségében és tekintélyében rejlik. Az előbbi kormányrendszer alatt ez a suly és tekintély rövidebbet húzott a hivatalos apparátussal szemben. Mióta a hivatalos apparátus nyomása megszűnt, ez a suly és tekintély fölszabadult s a természetes folyamat szerint terjesztette ki befolyását. De a hibát épp ekkor követte el. Míg a kormányrendszer és a hivatalos apparátus nyomásával szemben indokolt lett volna nyílt szervezkedés és előnyomulása, addig nem lépett ki a sikra. Mihelyt pedig a kormányrendszer gyökeres átváltozásával megszűnt rá nézve minden veszély, sőt semmi sem állott útjában, hogy természetes sulya minden irányban érvényesülhessen: akkor egyszerre nekiállt a nyílt szervezkedésnek és az *aggresszív fellépésnek*. Tulajdonképpen azon a körön, melyen belül az agrár tényezők természetes sulyának érvényesülése

jogos, — látszólagos sikerei dacára, ferde helyzetbe jutott. Hamarabb elárulta hatalmi célzait, mintsem az álarc letetésének ideje elérkezett volna. A mult kormányrendszer ódiámából sok rokonszenv mosolygott feléje: de ettől elbizakodva, sietett többet markolni, mint amennyit megfoghatott. Programjának két achillesi sarka van. Egyik az, hogy midsőn Magyarországot a jövőben is mezőgazdasági állammak akarja, ugyanakkor az országot kész megnyitni az *idegen iparnak*. A másik az, hogy a kisbirtokkal el akarja hitetni, hogy érdeke a *nagybirtokéval közös*. Ez két olyan erős achillesi sark, hogy még a Páris nyíla nélkül is oda lehet találni. S ez okozza, hogy még az olyan dezolált, harchoz nem szokott, önállóságra nem nevelt elem is, mint a kereskedői elem Magyarországon, — ha szembe száll vele, nagyot árthat neki. S hogy a kereskedői elem meglegelte a sok üldözést és sértést és hódítani kezd kebelében a commercium militans gondolatát, — ez nemcsak érdekes jelenség, hanem komoly dolog is. Az agrárok tehát, mielőtt az agresszív téren továbbmennének, feltétlenül mérlegelni fogják a kereskedői elem súlyát, s jelentőségét.

Minden jó ok, ezt sugja és ezt javalja nekik. Arról már leve bizonyosságot szerezhetek maguknak, hogy hatalmi céljaikban és agresszív föllépéseikben a kormányra nem számíthatnak. A kormány megáll a maga objektív álláspontján, — s ebben a kormány sokkal erősebb, hogysem az agráriusok nyíltan kiköthetnének vele. A titkos intrika pedig vajmi keveset használ. A trójai faló nem használt volna semmit a görögöknek, ha a trójaiak *gyanakodtak volna*. Sőt átkozott gonosz helyzetbe jutottak volna azok a görögök, akik el voltak rejtve a ló hasában, — ha semmiképp sem tudtak volna kijönni belőle. Ilyen lenne az agráriusok helyzete is a szabadelvűpártban, — ha ugyan ők is a trójai lovat akarták volna betolítani oda. Amit azonban azért nem lehet feltételezni róluk, mert hisz nemcsak érzelmeiket ütük *dobra*, hanem még szándékaikat is. Folyton akarnak is meg nem is. Hol f nyegletőznek, hol megszelidülnek. Egyszóval, minden arra mutat, hogy a komoly mérlegelések pillanata rájuk nézve is megérkezett.

S miután ez a mai helyzetnek szignatúrája, — nem vesszük a „Sándor-pártok” fenyegető hadállásait és kihívó pillantásait tulságos tragikusan. A soproni állásfoglalás és a kereskedelmi elemek szervezkedésének kimondása *helyes és szükséges volt*. De csak addig, míg ezt a jogos önvédelem parancsolja és az ország érdeke megengedi.

Omge és Omke.

Budapest, szeptember 23.

A soproni kongresszus egyik tollforgató embertől kaptuk e cikket, mely érdekesen jellemzi e kongresszus elhatározatát és hangulatát.

A soproni kereskedelmi kongresszusról jövet csudálják az ember, hogy messziről milyen kevéssé tudták a kongresszus igazi jelentőségét föllismerni. Igaz, hogy még nem volt kongresszus, amelyik annyira nem törődött volna a sajtó informálásával, mint ez a soproni. Az államtitkár megnyitó beszédén kívül alig ment Budapestre komoly és kimerítő tájékoztatás. De éppen ez jellemzi a

soproni kongresszust. Mással voltak ott az emberek elfoglalva s nem igen törődtek vele, hogy megy-e mindenféle tudósítás vagy sem. A kereskedelem indolenciáját akarta ez a kongresszus megtörni és eszébe se jutott, hogy azon keseregjen, mert Pozsonyban a kereskedelemnek még a hazafiságot is kétségbe vonták. Az ilyen inszinuációkon nem rágódik már a magyar kereskedelem sokáig. A hazafiságnak, mint Harcipókének, igen kicsi lába van s a pult mögött egy talpalatnyi földön csak olyan biztosan megáll, mint egy kétezer holdas birtokon. Hazafiságról tehát leckét vagy prédikációt nem kér a kereskedelem s ebben az irányban a védekezésre sok szót nem pazarol.

Komolyabb célt szolgált a soproni kongresszus. Ezen a kongresszuson legelső sorban az volt a cél, hogy egy táborba kerüljön az egész magyar kereskedelem. El kellett oszlnia minden félreértésnek, mely nagy és kiskereskedők, főnökök és alkalmazottak közén nitalán férközött. Minden árkot be kellett tönni, mely a közös védekezésre szorított kereskedelmet még frakciókra bontotta. Míg a gazdátábor csak a legmesterségebb és leglehetősebb taktikázzal képes eltakarni azokat a kiáltó ellentéteket, melyek a latifundios urak és a kis emberek érdekei között vannak, a kereskedelem vezető emberei első sorban arra törekedtek, hogy ilyen belső ellentétek a kereskedelem táborát részekre ne szakítsák. S aki megnézi a soproni kongresszus napirendjét, látni fogja, hogy minden egyes téma céltudatosan szolgálja ezt a legfőbb célt. A nagykereskedők és a főnökök a legelőzékenyebben közeltek a kiskereskedőkhez és az alkalmazottakhoz. Az elfogadott határozati javaslatok mindegyike betemetett egy-egy árkot, eloszlattat egy-egy ellentétet. S a kongresszus megcsinálta az egységes magyar kereskedelmet, hogy ez az egységes magyar kereskedelem megcsinálja az összes magyar kereskedelmi egyesületek országos szövetségét. Mint-hogy a soproni kongresszus keretén kívül, de ugyancsak Sopronban, meg is alakult az *Omke*, az országos magyar kereskedelmi egyesület, a kereskedelmi egyesületek szövetsége. Ez volt az igazi cél. Ezt készítette elő Sándor Pál erőteljes megnyitó beszéde, ezen dolgozott már hónapok óta a kereskedelem vezetősége, ezt egyengette a kongresszus és ezt valószínűsítették meg a képviselt egyesületek meghatározottjai. Most már megvan a kereskedők Omkéja, mint megvan a gazdák Omgéja. Nincs ellentét többé a kereskedők között s akik még most is haboznak vagy félreállanak, azokat csak sértett hiúság vagy sértett egyéni érdek tart az Omkén kívül. Az ördög törődik azonban velük. Meghajolnak vagy megtörnek. De akadékoskodni tovább nem fognak.

A soproni kongresszus legfőbb eredménye tehát: az Omke. És második fontos eredménye, hogy a kongresszus hangulata egyben megteremtette az Omke programját is. Mi ez a program? Szembeállani az Omgéval, valahányszor az igazság kívánja, mindenütt, mindenkor, az egész vonalon. Sarkon követni, ellenőrizni, rácsfolni, elhárítani, visszaszorítani, nagyotmondásaiban rajtakapni, igaztásaiban megfélekezni, bontó munkájában rácsapni: ez a program. Az Omke résen lesz és készen lesz. Bár-mely pillanatban indul utnak az Omge —

post equitem sedet atra cura: a lovakok mögött ott lesz a kereskedők szövetségének serege. Bármivel akarja az Omge a magyar közönség jóhiszeműségét megféltetni: az Omke is ott terem embereivel, adataival, igazságaival, az érem másik oldalával. Vándorgyűlésekkel, iratokkal, alapítandó újságjával, az egész vidék állandó informálásával fog az Omke ebbe a harcra indulni és meg akarja teremteni a maga közvéleményét, mint az Omge teremtette meg a gazdákét. És hiszi, hogy könnyebb dolga lesz. Nemcsak azért, mert az Omke az egész kereskedelem közös érdekeit képviselheti, hanem azért is, mert amit az Omke akar, az tisztán a magyar kereskedelem becsületes oltalma és nem vegyül bele semmiféle politikai, felekezeti vagy társadalmi szempont. Az Omke nem tart tőle, hogy valaha leplezett vagy titkolni való tendenciákat magyarázhatassanak akciójába s mindenképpen előnyösebb helyzetben látja magát, mint a gazdaságszabályozó instrumentuma. Neki nem kell befelé taktikáznia, nem kell minden harc előtt odahaza is egy cseleptatén átesnie és ezt az előnyt ki is fogja használni. Amint mondtuk: részen lesz és készen lesz. Annai pedig legalább is bizonyos, hogy az Omke megalakulása és akcióba lépése után meg fog szünni az a monopólium, melylyel idáig az Omge az egész vidéket magának kisajátítani próbálta. Tehet, amit jónak lát, de nem tehet többé, amit akar. Most már nem kell majd mindig két esztendőig várni, míg egy újabb kereskedelmi kongresszus megfelel neki — későn.

Aki azt mondja, hogy nem válhatik az országnak hasznára a harc állandósítása és rendezesítése: annak mi is igazat adunk. De Dandin Györgyöt, aki ezt így akarta, ne tessék a magyar kereskedelem sátorában keresni. Ez a tábor elég sokáig tűrte az inzultusokat, elég sokáig nyelte a keserűségeket s nem volnának a kereskedők magyarok, de még emberek sem, ha a rendezesített inzultusok se hozták volna ki a flegmájukból. Akkor volna ez a kereskedelem igazán perverz, amint Pozsonyban megcsufolták, ha még most se szánta volna el magát férfias eljárásra. De elszánta magát. Nem törődik most már mellékes szempontokkal, maga segít magán és a soproni kongresszusban egyesült magyar kereskedelem azért csinálta meg az Omkét, hogy sakkot mondjon vele az Omgének. Friss,

eleven, fürge, erélyes és gyors akar lenni — de tessék belátni, hogy sokat kell neki pótolnia. A megbolygatott gazdasági és társadalmi egyensúlyt kívánja, hogy az Omgével szemben ott álljon az Omke. Így gondolkozott, így érzett és e szerint cselekedett a soproni kongresszus. És lehet azon vitakozni, hogy szerencsés iniciativa volt-e, de nem lehet kétségbevonni, hogy szükséges volt...

BELFÖLD

A kiegyezési tárgyalások. A minap félbeszakadt kiegyezési tárgyalások újból való felvétele végett Széll Kálmán miniszterelnök, valamint Lukács László pénzügyi, Darányi Ignác földmívelésügyi és Láng Lajos kereskedelmi miniszterek ma Bécsbe érkeztek. E tárgyalások célja azoknak a differenciáknak kiesnyítése, melyek a két állam kormányainak legutóbbi tanácskozásai után is még fennforognak. A magyar miniszterek zakrefereise közül Ottlik Iván és báró Andrássy miniszteri tanácsosok a déli vonattal érkeztek az osztrák császárvárosba, míg Toepke Alfréd pénzügyminiszteri üllamtitkár és Bíró Tamás kereskedelemügyi miniszteri üllamtitkár előadó már néhány nap óta hivatalosan Bécsben időznek.

Bécsből táviratozzák: A bankgassei magyar miniszteriumban ma délután 3 órakor kezdődtek meg újra a közös miniszteri tanácskozások, amelyeknek tárgya a gazdasági kiegyezés és az autonóm vámtarifá. A tanácskozások este 7 óráig tartottak és holnap délelőtt 11 órakor folytatódnak. Tekintettel a megvitás alá kerülő anyag nagyságára és a jelentős véleményeltérésekre, a tárgyalásokat előreláthatólag még holnapután is folytatják. A szakelőadók, és pedig osztrák részről báró Beck és Stibral osztályfőnökök, Rössler miniszteri tanácsos és Gerstendörfer osztálytanácsos, magyar részről pedig Bíró, Ottlik és báró Andrássy miniszteri tanácsosok, akik az egyik melléktérben időztek, ma még nem vonattak be a tanácskozásba.

Ebből az alkalomból felemlítjük, hogy bécsi lapoknak az a jelentése, mintha Toepke államtitkár és Bíró miniszteri tanácsos már a múlt hét óta Bécsben tárgyalnának, úgy látszik, félreértésről alapszik, mert Bíró miniszteri tanácsos csak ma reggel érkezett ide, Toepke államtitkár pedig a jelenlegi tárgyalásokban egyáltalán nem vesz részt.

Bécsi tudósítónk a mai tárgyalásokról a következőket jelenti:

Ami a mai minisztertanácsot illeti, az idő is rövid volt ahhoz, semhogy nyilvánvalóvá lehettek volna a még fennálló összes ellentétek, azonban egész határozottan konstatálható, hogy a két kormány között ma némely vitás pontra nézve közlekedés történt. Még nem biztos, vajon holnap este, avagy holnapután utaznak-e vissza

a magyar miniszterek. A közös miniszteri tanácskozás előtt Koerber miniszterelnök külön kihallgatáson volt a királynál. Az audiencia hosszú ideig tartott.

Utóhang a soproni kongresszushoz. Sándor Pál országgyűlési képviselő ur a következő sorok közzétételét kéri tőlünk:

A soproni kongresszuson tartott beszédem alkalmából az *Alkotmány* szeptember 13-án megjelent számában a következőket mondja: „... szem kell hozzá, hogy valamely gabonacsorsós földzsorával vádolja Károlyi Sándor grófot.”

Ezt a vádat már hallottam és hogy azzal egyésmindenkorra leszámoljak, elhatároztam, hogy a cikkiről a büntetőbírósnál feljelentem és hogy nem kérek mindenféle komisz embertől lovagias elégtételt. Különösen nem azért, hogy ne mondhasa senki, miszerint a kérdést azért viszem a lovagiaság terére, hogy ezzel egy aljas gyanúsításnak a bíróság előtti bizonyítását megakadályozzam. Adok ma rá módot a legszélesebb mederben.

Budapest, 1902, szeptember 28.

Sándor Pál.
országgyűlési képviselő.

A szászrégeni mandátum. Szászrégenből táviratozzák: A szászrégeni kerület szabadalvúpartja báró Kemény Kálmán főrendiházi alelnök vezetésével ma népes értekezletet tartott, amelyen báró Kemény Akos volt képviselő ur ósápn keresetlen szavakkal vett búcsút régi vá asztókerületétől.

Miután a gyűlés háláját fejezte ki régi képviselője tevékeny működéséért, báró Kemény Kálmán új képviselő jelölésére hiva fel az értekezlet tagjait. Báró Kemény Akos utódnál gróf Teleki Domokost ajánlotta mint a szabadalvúpart oszlopos tagját. Némelyek Urbánczy Nándort és Lénárt Józsefet óhajtották jelölnek. Lénárt József a kerület szabadalvúpartjának közléke érdekében visszalépett a jelöléstől. Az elnök erre eredmény né kül beárta az illet. Ezután azonban igen tekintélyes párt gróf Teleki Domokost jelölte, aki kedden mondja el programbeszédét. Erős küzdelemre van kilátás, de gróf Teleki győzelme valószínű.

A magyar bor ügye.

Budapest, szeptember 23.

Versecezen csak a minap tartottak egy bor-kongresszust, de ez nem volt inyére az agráriusoknak, mert nem ók rendezték, sőt el is követték mindent a tanácskozás meghusítására. Kánya hát magát az agrár tábor s csinál egy ellenkongresszust a pozsonyi kiállítás keretében. Ez a gyűlést holnap nyílik meg s főcélja, hogy versecezi elődjét megbélyegezze és kiátkozza. Van is nagy oka rá. Versecezen ugyanis

az, amit a tárgyról észlelt, ismételte: könyv. — Nem volt ebben valami különös, hanem azért még többben gyűlekeztek körük. A Csapónak nevezett fiu látta, hogy embergyűrű veszi körül, a háta mögött meg égne meredt az asztag. Egy kicsit még mindig mosolyogva, de szorongva nézte, hogy hogyan jönnek új meg új emberek s türelmetlenül nyult a könyve után.

— Hát könyv, persze. Mi van abban? — Eppen az, hogy mi van benne — mondta a szakaszvezető. — Az a kérdés. — Előbb megnyalata az újat, hogy hibátlanabbul követhesse velük a betűk menetét s némi tépelődés után kifejtette a legvastagabban nyomtatott szóból az első betűt: — s, aztán mindjárt a h-t s össze-kötni próbálta a kettőt: shé, shé... shak, shakes...

A fiu fölállott s most már bosszankodva nyult a könyve után.

— Nem shakes, ugy soha se jut a végére. Ugy mondják, hogy Seksz.

A szakaszvezető rínézett a könyv felett.

— Na, na, már mért mondanák?

— Ugy mondják.

— Maga mindent másképpen tud, mint s többi. — Egy örmester ment arra s utána kiáltott. — Örmester ur! Nézze csak, hát mi van ide írva?

— Az örmester elvette a könyvet, megforgatta s olvasta: Shak, shak, shakes... per, pere...

— No lássa, az örmester ur is azt mondja. És aztán mi ez?

— Könyv.

— Történetek vannak benne? Krisztus urunkról is, vagy tán csak afféle kitaláltak?

— Mindenféle.

Az örmester elment. A szakaszvezető utána-nézett, mintha a hátától kért volna tanácsot s tétovázva adta vissza a könyvet. — Hát én nem bánom. Maga művelt, hanem hát mi se estünk a fejünk bubájára. Mindenféle könyveket hordoznak be a százdhoz, aztán az ember ki se ismeri

TÁRCA

Veszedelemes ember.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Délután két óra tájban egy szerénél, az országot mellett megállottak a katonák. Három ezred gyalogos, sok huszár, tüzér, fúvózer. Idáig üldözte őket az ellenség s csodálatosképpen mintha már tegnap megsejtenék volna ezt a hadi eredményt. A szerén egymás végtében a sok kazal le volt terítve ponyvákkal, mintha valami óriás idomlantal óskori állatok sorakoztak volna egymás utánba kettős sorban. Szürkék voltak és olajsárgának. A kettős sor között pedig hosszú asztal volt már fölterítve a tisztéknek. Ahogy a trombita belekezdett a receségbe, hogy az első pár taktusból meg lehetett sejtteni, hogy pihenést jelez, a katonák földhöz verték magukat. Kiki ott, ahol volt s a rettenetes kimerültségben még arra se érték rá, hogy megirigyeljék az asztagok fekete árnyékát azoktól a kevesektől, akik az ég tetejéről még csak alig félrehúzódott nap elől abban helyezkedhettek el. — Messze, amíg csak a szem ellátott, leperzselt végtelen lapály volt a vidék. Nehány huszár egy tisztel a nyeregben maradt még. A tiszt elment, visszajött s azt mondta: menjünk, no. S a kis csapat nehéz porfellebbe burkolózva megindult északnak, ahol csakugyan, ha az ember jól kidüllesztette neki a szemét, valami toronyféle látszott. A toronyon zászló. Az volt a főhadiszállás. Jó tíz peronyírról jött hus szagát hozta el a szél az asztagok alá. A sok éhes katona azonban észre se vette a leves-párát, ami sok üstből fellegképpen gomolygott ki. Csak teküdték, mint a pocsoljába dült cölöp. Semmi beszélgetés se hallzott, csak nehéz szuszorás. — Föl se néztek a zajra, hogy kocsi jött

a faluból. Nagy hordó volt rajta. A kocsi a tiszték asztalának felső végéhez került az asztagok mögött s hallzott, hogy fakalapáccsal csapot ütnek a hordóba. Sőr volt benne. Akkorra elkészült az ebéd is. A katonák lomhán kullogva mentek az üstök felé s aztán vissza a helyükre, enni. Amikor végeztek, fellekeredtek az egész népség s olyik cigarettát soderwa, a többség pedig pipát tömve megindult az országuton tulra, messze az asztagoktól, nehogy tüzet fogjon a szalma. Alig maradt vissza néhány legény.

Közöttük egy lesült arcu, vékony dongáju fiu. Városi forma, a bőre hófehér volt vagy két ujjnyira a homloka tetején, amíg befőtte a sapka s csak azon alul vált barnává a napban, mintha cserzett lenne. Egy asztagnak vetette a hátát — s titokban cigarettát szívott. Csak pár füstöt, amiért nem érdemes messze menni s a nagyobb biztonság okáért bádogedényéből levest óntott a cigarettavégre. Aztán félkanalankint szűröcsölt még egyet-egyet a tura lélből. De undorított tőle s egyszerre kilöcsentette az egészét. Arra nyugodtában jételet neki újra a hátát az asztagnak s a borjújából egy kis füzetet keresett elő s olvasni kezdett. Mikor az asztag tulsó oldalán hangosok lettek a tiszték, bosszankodva nézett fel a könyvből, hanem aztán újra belemerült az olvasásba. — Onnan tulról lassan-lassan egyenkint, párosával visszajötték a fiuk s egy szakaszvezető rákiabált, amikor észrevette kezében a gyűrött füzetet.

— Mit imádkozik itt, Csupó?

A fiu felnézett s mosolyogva felelt:

— Nem imádság.

— Mitéle biblia?

— Nem biblia.

— Hát mi?

— Könyv.

A szakaszvezető kivette a kezéből a könyvet s kissé messze tartva magától megnézegette elől is, hátul is. — Az ám — mondta s bolintott. — Könyv. — Többen is voltak körül, azoknak is megmutatta s mintha a saját felfedezése lenne

nem uszították egymás ellen a termelőket s a kereskedőket, hanem e két tényező — helyesen ismervén fel érdekeik teljes harmóniáját — együttesen és igaz lelkesedéssel állott be egy országos szövetség szervezésébe, amelyben egymást nem gyalázní és üldözni, hanem kölcsönösen támogatni akarják. Tiszta sor, hogy e vakmerő kezdesért anathémával kell a versozásokat sújtani. Az ilyen szövetség nem fér az agrárok begyibe, mert ha termelő és kereskedő nem kap hajba, hogyan lehessen a Köttelek urainak a *tertius gaudens* szerepét élvezniük.

Eddigélég ugyanis ebben a szerepben ügyeskedtek a jó urak.

Mint a gazdaságnak minden ágazatában, úgy a borszagadáság terén is, az ellenségeskedés és viszály szövetneként dobták a termelőket és kereskedőket közbe, nagy buzgalommal mesterséges ellentéteket szítva e mindenben egymásra utalt két tényező között.

A soproni kongresszuson elmondott megnyitó beszédében *Wickenburg* államtitkár hivatalosan is kijelentette, hogy az agráriusok kereskedelmellenes agitációja helytelen, mert a kereskedelemnek egyenlő szabadsága és a verseny szabadságára van szüksége. Magyar bortermelőink azonban nem vártak addig, míg ilyen enunciaciót hivatalos formában hallhattak. Magyarországi bortermelői, későn bár, de még idejében tudatára ébredtek annak, hogy az egyes gazdasági tényezők között teljes harmóniára van szükség, mert a közöttük dúló testvérháború nem végződhetik az egyik párt legyőzésével, hisz akármelyik fél vérzenék el a porondon, a másik fél és vele együtt az egész ország érezni meg ennek káros hatását.

Ennek tudatában elfordultak az agráriusok véreiktől, a versenzi bortermelőket kezdeményezésére Magyarország szőlősgazdái béke-öböt nyújtottak a magyar borkereskedőknek, a legédesebb és legintenzívebb csalogatás és hitegetés dacára sem álltak többé közelemben, nem vetek tudomást a Pozsonyban rendezendő agrárius borászati kongresszusról, hanem kevesebb híhóval, de annál nagyobb morális súlyal maguk rendezték kongresszust Verseezen, ott megbeszéltek, megvitatták közös bajukat és e két gazdasági tényezőnél már rég nem tapasztalt harmóniával megalköltötták a *Magyarországi bortermelőket és borkereskedőket országos szövetség*. E szövetség ellen fordult a pozsonyi kongresszus élé, s e szövetség megteremtője, a *Magyar Borkereskedelem* című szaklap ellenintéz támadásokat az agrárius borászok szaklapja.

Tény az, hogy a Verseezen rendezendő kongresszus első hírére összeült az *O. M. G. E.* és bizottsági ülésén a tárggyal foglalkozva, azonnal tisztázott volt azzal, hogy a versenzi kongresszusnak nagyobb a jelentősége, mint ők azt szeretnék. Tárgyaltak is ez ügyben a versenzi előkészítő bizottság egyik kiküldöttjével, de eredménytelenül, mert a versenziek érintkezésbe léptek az országnevessé bortermelőivel és borkereskedőivel és elhatározták, hogy

magát, hogy melyik micsodás. Tudja maga, hogy jött a parancsba, hogy meg kell válogatni az olvasni valót. Ami a szivet, lelket nemessíti, az való a katonának, szép példázatok meg effélék, hallhatta. . . .

A fiu mutatóját bedugva a lapok közé, térdére eresztette a könyvet s várta, hogy már menjenek onnan. Rémségesen unta ezt a buta parasztot, meg a többit is és észre se vette, hogy lassankint egy kis hangulat támadt ellene a szakaszvezető szavai nyomán. A kis barna füzete ellenségesen tapadt a katonák szemé s akik tovább mentek, olyanformán adták elő a történetet, hogy a szakaszvezető megostyálgatta Csapót. Ő az, aki mindenféle könyveket visz a kaszárnyába, olyankor, amikor őt azt mondták a parancsnak, hogy metelyi terjeszzenek. Lassankint eseménynyé fejlődött a dolog. Elterjedt a híre az egész pihenő táborban s a korlátolt népek csendes megvetésével tárgyalták a mindenféle könyveket, amikből semmi jó se származik. Egyszerre aztán egy piszkos, fehérkötényes tisztiszolga állott meg Csapó előtt s nagyot szípigva előbb, fölényesen szólott reá:

— Add ide a könyvedet. Az őrnagy ur mondta, hogy add ide.

Csapó átadta neki a könyvet s feje alá csapva a borjút, elnyújtózkodott.

A tiszt asztalnál az őrnagy fölöttéle előbb a csipetjőjét s meg egy ideig egyéb beszélgetésre hallgatva forgatni kezdte a füzete. Aztán, mint aki nem érti a dolgot, a vállait vonogatta. — Hamlet — mondta — s tovább adta a könyvet. Egy százados ült mellette. Az is nézegetett benne valamit s tovább adta. Az orvos meglepetve olvasta el a címet: ah, ah — s lenyújtotta tőle a harmadik embernek, egy hadnagyának. Akik között ültek, összeszóllalkoztak valamin s rá se figyeltek a többire. A tisztiszolgák körüljártak a bors palackokkal — s egy nagyon sovány, vörösbajszu kapitány már kissé vizes pislogással

igenis rendelkeznek országos kongresszusról, a bortermezők és borkereskedők közös nagygyűlését, meg belátták annak szükségét, hogy eltérjék a magyar bortermezőket az eddig követett iránytól. Ebben igaza van az agrárius *B. L.*-nak, „hogy a versenzi pontokat nem jogják a pozsonyi kongresszus elé jóváhagyás végett terjeszteni.“ A pozsonyi kongresszust rendező *O. M. G. E.*-nek e szerény kívánságát teljesíteni nem hajlandók, mert nem ismerik el az *O. M. G. E.* jogaimát erre.

Azt híreszeli a *B. L.*, hogy a versenzi kongresszuson a termelők jóformán teljesen hiányoztak. A *B. L.* elolvasta a kongresszusi tagok jegyzékét épp úgy, mint az a sok ezer magyar borász, ki élénk érdeklődéssel kísérte a versenzi eseményeket. Pedig abból a listából kiolvashatta volna, hogy a kongresszusi tagok kétharmad része termelő volt, még pedig termelő az ország minden részéből. Ugy tudom, hogy az *Országos Szövetség* mindenkinek szívesen rendelkezésre boosítja a már Verseezen belépett tagoknak jegyzékét. Meggyőződhetik tehát mindenki ebből, hogy a *B. L.* mennyire nem tud vagy nem akar olvasni tudni, vagy hogy mennyire nem ismeri a magyarországi bortermelőket nevet. Nem ismeri a borkereskedőket sem. Azt írja ugyanis, hatáshajhászás céljából, hogy a magyar borkereskedők legjelentekenyebbei közül hiányoztak *Andrényi, János, akik pedig képviselve voltak a kongresszuson, Dietzl, Oppenheim, akikről az áll a jelentésben, hogy távolmaradásukat kimentették és a kongresszus határozataihoz hozzájárultak, Kammermayer, Altstock, akik már rég felhagytak az üzlettel s már nem borkereskedők. Ezekből tessék most már megítélni, hogy mennyire megbízhatók a *Borászati Lapok* közlései. Azt is hangoztatják, hogy a horvát-szlavon borkereskedők és az osztrák borkereskedők is eljöttek a versenzi kongresszusra és kérdezik, hogy „mi keresetük volt e neknek egy magyarországi szövetség életbe-hívdánál? Nem értjük a kérdést. Lát Horvát- és Szlavonország nem tartozik Magyarországhoz? És a magyar bortermelőknél kárára van-e az, ha behozzuk az osztrák borkereskedőket és megint hozzásszoktatjuk őket magyar borainkhoz? Nos magyar bortermelő, akik ott lesnek Pozsonyban, mondják meg önök, mi kell önöknek, agrárius jelszó, vagy borvársárló, — az *O. M. G. E.* irázisai-e, vagy osztrák borkereskedő, aki megveszi az önök borát?*

Ilyen és ehhez hasonló érvelésekkel, terdítésekkel akarják a versenzi kongresszus és az ott megalkotott országos szövetséget megtámadni; nem boosítokoznak ezeknek részletes tárgyalásába, mert amit a *B. L.* a Verseezen hozott határozatokhoz írnak, az mind olyan „helyes állítás“, mint a fenti szemelvények.

Nem akarják, hogy a magyar borszagadáság viszonyaiiba bevilágítsanak s ezért oktalanul ellenzik a borvizsgáló-bizottságok által megvizsgált bors elemzési adatainak közzétételét. Persze, mert akkor minbámult a füzetre. — Zavarba hozta a Shakespere neve, de azért látszott az arán, hogy szigorúan kívánja elbirálni az ügyet. — Egy főhadnagy vállat vont s csendes megvetéssel nézett végig a tisztelen. Ahogy aztán körülnézett, mintha azt kérdezte volna: — mi közünk hozzá? Azt olvas, ami tetszik neki. — Hangosan azonban csak annyit jegyzett meg, amikor kezébe került a füzete: — jó író.

Az őrnagy megdöbbenve bámult reá.

— Nem arról van szó. Nem szeretem az efféle művelt embert. Az ilyenről minden kitélik. Ezek csinálják az elégedetlenséget. Ha nem jó a profunt, hát mindig meg lehet találni valahol a többi háta mögött egy efféle kapricos tintanyalót. Szindarabókat olvasnak meg kikoskodják a számárságokat és a katonaságban ronjtják a fegyelmet. Hát mondja, hát mit keres itt ez a szindarab? Idevaló? Hát mi köze a menetelésnek a hogysis mondjam, a drámai stílushoz? — Az asztalhoz verdeste a könyvet. — Ezekből a könyvekből mindenféle abszurd állításokat szednek ki, amiket ő felsége soha se ismerhet el. . . . Hát csak vigyáznai kell az ilyen fickóra. . . .

Az asztal véges-végig helyeselte azt, amit az őrnagy mondott — s egy kis csend lett, várandós csend, amiben születik valami. — Ezuttal azzal a fiuval foglalkoztak az elmék, aki az asztal másik oldalán hevert s megállapodtak abban, hogy jó lesz szemeltartani. Végre is az efféle művelt emberben csakugyan nem lehet megbízni.

— Add vissza neki a könyvet — mondta az őrnagy s átadta a füzete a szolgának, aki a háta mögött várakozott. Az kiment és felrázta a borjúról a fiut.

— Nesze, itt a könyved — s mig odaadta, jókarattal nézett reá. — De jól tesszed, ha nem sokat olvasod. Odabenn nagyon elítélték érte a tiszturak.

denki megúdatná, hogy ők mily jogtalanul korholják a magyar borkereskedőket. Ellenzik a magyar borsok jobb és nagyobb mérvben való, ajánlott felhasználhatását a szeszégetési törvény módosítása által. Hogy miért? Az nem tudják ők maguk sem! Ellenzik az állandó borászati szaktanács létesítését mert nem akarják megengedni, hogy az *O. M. G. E.*-n kívül másnak is legyen joga a borászati érdeklő kérdésekhez hozzájárulni. Vakmerőnek nevezik a versenzi kongresszus állásfoglalását az értékesítő szövetkezetek ellen. No hát ezen a téren ország-világ ismeri már az ő szándékukat. A versenzi kongresszus a szövetkezetek jogosultságának elismerése mellett csak azt a föltételt juttatta kifejezésre, hogy azoknak a létező organizmusokat megváltoztatni s ezek ellen működni nem szabad.

Amit a műbortörvényről írnak, alighanem megbánták már, mert e fejtegetésekkel lényesen tanujeladják annak, hogy náluk a fő a hangzatos irázis, a dologhoz magához nem értenek. A *B. L.* ugyanis a mostaninál keményebb, a német bortörvényhez hasonló törvényt akar. Már pedig a német bor-törvény tökéletesen a mi bortörvényünk mintájára készült s ettől csak ott tér el, ahol enyhébb; például a cukorzást vízben feloldott cukorlével megengedi. Ez tehát, ugye nem keményebb? Csak hogy a híres agráriusok nem ismerik a német bortörvényt, amelyre minduntalan oly szívesen hivatkoznak, akárosak a német szaklapokra, amelyek pedig kivétel nélkül és folytonosan azt írják, hogy a német bortörvény a gyakorlatban nem vált be és máris foglalkoznak ezen törvény módosításával.

A most előjuttatás néve a versenzi kongresszus csakis az ártatlan, kezekkel való és rövid időre ható előjuttatás engedélyezését tartotta kieszközölnöndnek, a fősúlyt ezen kérdésnél pedig arra fektették Verseezen, hogy a must-szállítványok olcsó és gyors, közvetlen szállításban részesüljenek, amit a *B. L.* elhallgatnak.

Az olasz borvámkérdés dolgában pedig az elferdítés mesterművét végzi a *B. L.* A kongresszus a meghatározottabban az olasz borvámklauzula teljes eltörzése mellett határozott és az előadó indítványára a kontingentálás eszeleges megállapításának esetére szükséges teendők tekintetében nem is határozott, mégis a *B. L.* azt mondja, hogy a versenzi kongresszus már teljesen megbarátkozott a kontingentálás eszméjével. Ehhez azt hisszük, nem kell kommentár, valamint ahhoz sem, hogy az agráriusok lapja máris kimondja, hogy az eszeleges kontingentálás esetére Ausztria részesüljön nagyobb arányú participálásban. Ez sem egyéb, mint szépen hangzó jelszó a laikus meggyőzésére, mert a szakember tudja, hogy az csakis a magyar érdekeknek Ausztria javára való kiszolgáltatását jelentené.

Az agrár szakajtó ferditéseivel egyébiránt kár tovább foglalkozni. Irányzatát a legvilágosabban jellemzi a *B. L.* legújabb számának egyik cikke, mely egekig magasztalja egy máséi évszázaddal ezelőt hozott törvény amaz intézkedését, mely a görögöket, örményeket és zsidókat eltiltja a borkereskedéstől. Lám, e kell az agrár uraknak. Jó, hogy néha így elkönyogják magukat; az agrár tőga aól legalább kikan-dikát ilyenkor a reakció lólabá.

Kossuth-ünnepek.

Budapest, szeptember 23.

Impozánsan ünnepelelték meg *Margittán* Kossuth Lajos születésének százados évfordulóját. Vasárnap este a polgárok és a hatóságok kivétel nélkül kívánították ablakaikat s fátylász zene járta be a várost. Ekkor érkezett el *Szatmári Mór*, a kerület országgyűlési képviselője is, mire a menet a képviselő lakása elé vonult, ahol *Szatmári* meleg szavakban köszöntö meg a polgárság üdvözlését.

Réggel mozsáragyűlések jeleztek az ünnepeket s a polgárság szívesen látta meg *Szatmári Mór* tiszteletét. Nyolc órakor küldöttségileg meghívták a képviselőt a város díszgyűlésére, amelyen a rendező-bizottság dísz-előke indítványára Kossuth Lajos érdemeit megvilágosító jegyzőkönyvben örökölték meg. A közgyűlés istentisztelet követte, melyen *Balogh Ferenc* evangélikus református lelkész méltaita lelkés hangon Kossuth érdemeit istentisztelet után a *Margit-téren* *Óriási* halgató közönség előtt *Szatmári Mór* emendita ünnepi beszédét, melyet kitörő lelkesedéssel követett; majd *Balogh Ferenc* megköszönte a képviselő közreműködését s végül *Szatmári Ferenc* olvasta fel alkalmi beszédét, melyet a halgatóság óéink teiszése követett. De után népünnepelely volt szavalatokkal és felolvasásokkal, este pedig tűzijáték.

Pástele nagyközönség lelkes polgársága Kossuth Lajos születésének évszázados fordulóját impozáns módon ünnepele meg. Az ünnepelelyt az ipariestület rendezte, előkönekké *Járdék* Jánosnak vezetése alatt. Az ünnepelely reggel 48 mozsáragyűlést jelezte. A város polgársága a házakat föllobogozta, zenekar járta be az utcákat. A közönség képviselőtestülete délelőtt 11 órakor díszgyűlést tartott, melyen *Kalcsics* József szép alkalmi beszédében az ünnepelely jelentőségét kifejté, indítványára Kossuth Lajos érde-

meit jegyzőkönyvileg megörökítették. A bíró távollétével tündököl. Délután 1/3 óra körül a „Po gári Kaszinó” tartotta díszgyűlését, melyen az ünnepi beszédet gróf Kreuth Gyula ügyvéd tartotta. Négy óra körül az Iparos Kör és az ipartestület a városházra vonult, ekkor több ezer polgár volt már együtt ott, az ünnepélyt a dalkor Himnusz után Járdek János elnök nyitotta meg, mire dr. Flatty Adorján felolvasta „Kossuth születésének legendája” című ódáját, melyet a hallgatóság nagy tetszéssel fogadott. Utána Hommer József szónoki főgimnáziumi tanár lépett a szószékre és magasarptü ünnepi beszédében Kossuth életét és működését, politikai eredményeit vizsgálta. Majd a dalkor a Kossuth-Himnust adta elő szép sikerrel, mire Gáspár József alkalmi költeményt szavalt. Nagyon tetszett Salgó Mór polgári iskolai tanár ünnepi beszéde, aki nagy hatás mellett Kossuth világhírténeti jelentőségét fejtegette. A dalkor Szózata után Zeke Sándor alkalmi szavallatával végződött a műsor. Az est beálltával fáklyákat gyújtottak és beláthatatlan hosszú sorban lobogó zászlókkal megindult az ünnepi körmenet a lényesen kivilágított városot át ismét vissza a városházáig, lelkes hazafias dalok között. Ott Kecsey Lajos joghallgató szónokolt nemes hévvel. Este 8 óra körül a kaszinóban, mint a polgári körben társasvacsora volt, melyeken lelkes lelkű szónokok mondtak. A polgári kör pedig a polgárság nevében üdvözlő táviratot küldött Kossuth Ferencnek.

Nagykárolyban is lelkesen megünnepelték a nagy napot. Ez alkalommal gróf Károlyi István a következő beszédet mondotta:

Nem mint pártember jöttem ide, tisztelt polgártársak. Hiszen én jelenleg semmiféle pártához sem tartozom; de tartozom bárminő pártához, megjelentem volna önközött ma épp úgy, mint tíz év előtt, mert az én viselkedésemet honpolgári kötelességem betöltését illetően, csakis lelkiismeretem parancsára, de soha, bárminő kormány által felajánlott program, vagy ennél még magasabb régiók előtti tekintetek nem irányítják, sem meg nem változtatják.

Szerintem a Kossuth Lajos egységiségi iránti kegyeletérzetnek magasan túl kell szárnyalnia minden igaz magyar ember lelkében és szívében bárminő pártszempontokat.

Meg voltam győződve, tisztelt polgártársak a felől, hogy itt találandom ma Szatmár vármegye székhelyén, Nagykárolyban Szatmár megye színe-javát és hogy, kezdve a megye főispánjától, mindenki elmulasztatlan hazafiai kötelességének fogja ismerni megjelenni e helyen, hová a céliből jöttünk, hogy Kossuth Lajos születésének századik évfordulója napján emlékre őrítsük poharunkat.

Aki, tisztelt polgártársak, akár a multban, akár pedig ma, távolléttal által akarták vagy akarják ő felsége, Magyarország koronázott királya iránti lojaltságukat, hűségüket foglaltatni, tenemő családok és családok ma is számításukban, mert Magyarország koronázott királyának nem lehet soha tagadnia azt, de be kell ismerni, hogy Kossuth Lajos pártatlan vezérszilaga volt nemzetének, és hogy a magyar neki köszönhető számtalan egyéb alkotásait, nem is említve a magyar állam létrejöttét, parlamentarizmusát, hogy ő ajándékozta meg szárnyakkal a gondolatot, életet adva a szabad sajtónak, hogy ő neki köszönhető e hazának mindögyűl fia amny nagy őriási vívmányt, melynek következtében lehullott minden választott polgár és polgár között, jogokban egyenlők letünk és vagyunk ma mindnyájan, és hogy most már aki ama öntudattal érezheti be ekéjét a földbe, hogy evnem a föld, és saját földemőt várhatom az áldást, családom tenntartásához a mindennapi kenyeret és ha ezt beismeri királyunk, akkor ő is csak méltányolni fogja a nemzet kegyeletének nyilvánítását nagy fiával, Kossuth Lajossal szemben.

A Monok községben megtartott Kossuth-ünnepély alkalmából Matolay Etele, Zemplén megye nagyérdemű alispánja, továbbá dr. Buza Barna, Pinter és Pekkary birtokosok a következő táviratot intézték Kossuth Ferencnek és Lajos Tódorhoz:

A magyar Bethlehembe, Monokra elzárándokolt ünnepelő közönség lelkes üdvözlötlet küld Kossuth apánk méltó fiaihoz dicső édesatyjuk szent szülőházának udvaráról.

Liptó-Szent-Miklódon e hó 21-én nagyszámú előkelő közönség részvételével folyt le a Kossuth-ünnep a Magyar Társalgási Kör helyiségeiben. Az ünnepély után színházi díszelgadás és nyolcven terített lakoma volt. A középületekre nemzeti lobogót tűztek ki. A tótok az ünnepelőtől távol maradtak és a lipót-szentmiskói ág. ev. lelkész az alispán átirata dacára a hálaadó istentisztelet tartását megtagadta. Csupán az izraelita templomban volt ünnepies istentisztelet.

Huszti város közönsége a Kossuth-ünnepet vasárnap délelőtt tartotta. Valamennyi templomban istentisztelet volt. A városi képviselőtestület díszgyűlésén Toma Jenő főszolgabíró tartotta az ünnepi beszédet. Délután néppünnepély volt és este fáklyásmenet tűzijáték és banket volt.

Vácson az összes házak és középületek lobogó-díszítettek. A templomokban istentisztelet volt. A díszgyűlést leldiszített Kuria-szobában tartotta a város dr. Zádor János polgármester előlétele alatt. Freysinger Lajos kir. közjegyző a város díszpolgára tartotta az ünnepi beszédet. Este banket volt.

Királyháza hazafias lakossága a mult vasárnapot szentelte Kossuth Lajos dicső emlékének. A református templomban reggel 9 óra körül istentisztelet volt amelyre az egész község lakossága nemzetiszínű zászlók alatt vonult föl. Kucza Sándor tekeházi református lelkész hálaadó istentiszteletet tartott, amelynek végzetével a közönség a Kossuth-nóta hangjai mellett a község-házára vonult, ahol Hegyi Dezső községi jegyző rövid

beszéddel megnyitotta az ünnepélyt. Azután a daloskör elénekelte a Himnusz, Pálczér Ignác mérnök leendő ünnepi beszédet mondott, Szabó Sándor költeményt szavalt, majd a daloskör éneke után Jászó József és Bethlen Gyula Kossuth-verseket szavaltak. A Szózat hangjai mellett hagyta el az ünnepelő közönség a középületeket és kivonult a vasúti állomásra, ahol a Kossuth-nótával fogadta a berobogó vonatot. Este lényes banket volt a vasúti vendéglőben.

Majna-Frankfurtban is megemlékezett a magyar Kossuth Lajos századik születésnapjáról. Az ünnepi megnyitóbeszédet dr. Frankl Fülöp tartotta, nagy szónoki erővel lejtegetve a külföldön élő magyarok kötelezettségeit. Ullmann Miklós bölcsészettan-hallgató Kossuth Lajos dicsőségét aposztrofálta, Schulz Károly és Bedő József Petőfi és Tompa költeményeiből szavaltak nagy hatás mellett. A Himnusz elénekelése után szétoszlott a mintegy száz emberből álló kegyeletes társaság.

KÜLFÖLD

Quirináli nagykövetségünk. Megint sikerült Rómában egy tapintatlanságot elkövetnünk, ahol ugyanis a mi nagykövetségünkkel szemben viselkedtek leghüvesebben az olaszok. Részint még a régi emlékek támasztják föl bennük az austriao iránt való gyűlöletet, mely a hármasszövetség dacára élénken izzik a hamu alatt, részint az irredentizmus révén örvend Ausztria köznépszerűtlenségnek, részint pedig diplomatánk engednek meg sokat a maguk privát hajlamainak, rendesen olyat, ami az egységes Olaszország híveit föltöte bosszantja. A legújabb eset az, hogy a szeptember 20-iki nagy nemzeti ünnepén, Róma bevételének évfordulóján minden idegen nagykövetség és követség föllobogozta a palotáját, kivéve a miénket, melynek székhelye, a Corso sarkán lévő hatalmas Chigi-palota semmivel sem árnlta el azt, hogy az olaszok nagy ünnepet ülnek. A vatikáni nagykövetségek hagyján, mert ezeknek nem is illik a hivatalos Olaszország ünnepélyein résztvenni, de a quirináli nagykövetségeknek és követségeknél csakis a hivatalos, az egységes olasz királysághoz van köztük, s a nagykövet ur nem hallgathat a szíve érzelmeire, ha még oly ultramontán is különben. Olasz lapok nagyon föl vannak háborodva az eset miatt, mely egy szíveséges nagy hatalom képviselője részéről durva illemsértés, főképpen akkor, mikor az olasz nép ugyis nagyon el van kedvelve a miatt, hogy az olasz király és magyar király Rómában való találkozását harminc esztendő óta éppen egyházi tekintetek miatt nem lehet nyélbe ütni.

A francia adómegettágadók akelőja lanyhán működik. Egy obskurus ügyvédnek kívül eddig csak a dugaszdaj Castellan gróf merle megtagadni holmi csekély adóhátraléknak a kifizetését s ezt nyílt levélben tudatta is Bordeaux-megye prefektusával. A gróf urnál nyomban megjelent a végrehajtó s lefoglalt a kastélyának pincéjében pár hordó bort. Azután újabb hátralékért szőlőtűtők föl s ennek a fizetését is megtagadván, lefoglalták a koscsiját és a berendezését. Mig csak pár hordó borról van szó, pusztá juxból képes hagyni, hogy hátralék fejében elárverezzzék, legalább pár napig beszélnek róla a Faubourg-St-Germainben. De bizonyára óvakodnék akkora adóösszeg fizetésének a megtagadásától, aminek fejében a birtokait és kastélyait foglalják le. Mert ha már akkora anyagi érdek lorog kockán, hogy életbevágó, akkor a gróf ur is meg fog alkudni a vallásos meggyőződésével.

Angol nyilatkozatok a román zsidók mellett. Az angol lapokban, magánlevelekben, interjúk alkalmával stb. Anglia legelső férfiai egyre-másra nyilatkoznak az üldözött román zsidók mellett. Gladstone Herbert, lord Ripon, a londoni és wakfieldi püspökök, lord Kehoin-Meath, lord Fortescue, a canterburyi érsek, s mások veszik védelmükbe a zsidókat, s lárhoztatják a bukaresti kormány kegyetlen eljárását. Chamberlain a következőket írta egy lapnak: „Határozottan kárhoztok mindet a hitért való üldözést, s mélyen sajnálom azt az üres előítéletet, amely több országban uralkodik a zsidó nép ellen. A történelem azt tanúsítja, hogy míg különben a zsidók rendkívüli szívóssággal ragaszkodnak nemzeti sajtáságaikhoz és hitükhöz, addig a legelőjárásibb alattvalókká váltak oly államban, amelyben házára lettek. A zsidóüldözésben sokkal nagyobb politikai eszélytelenség van, mint brutalitás.”

Bécs, szeptember 23.

A Kölnische Zeitung látszólag félhivatalos sugallmazásra a romániai zsidók kérdéséről a következőket írja:

Egyes államoknak meg kell fontolnók, vajjon ez az idegen alattvalókat érdekli úgy indokoltá teszi-e egy külön államgyűzés kirendelését. Ami Németországot illeti, mint egyes

állam semmi tekintetben sincs érdekelve a román zsidó-kérdésben és nem érzi magát hívatra vezető szerepre, annál kevésbé, mert nem ringatja magát csalódásokban a vállalkozás nehézségei felől. A Románia által alkalmazott eszköz kílátástalan. Ha a románok ezt felismerik, talán másképp fog alakulni törvényhozásuk, mert nekik legnagyobb érdekük, hogy a zsidókérdés lekerüljön a napirendről.

Tanultak a boeroktól. Az angol hadvezetőség irányadó tisztjei sok minden egyben kívül azt is eltanulták a boeroktól, hogy a harc eredményét nem a személyes bátorság, hanem a kitűnő lövés dönti el, és az angol hadsereg katonái kiképzését jövőben főképp a céllovésre fogják alapítani, mint ez kítűnik Roberts lord főhadparancsnoknak legutóbbi szigorú napirancsából is. E napirancsból közöljük a következőket: „Alapos tanulmányozás után arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a jövő csatában a jó lövés fog dönteni, s nem a taktikai kombinációk, amelyekre eddig annyi időt és fáradságot pazaroltunk. Ha a lövéses harcban megvan különben az ellenfél, akkor a kritikus percekben a legjobb taktikának sincs semmi értéke. A hadsereg tisztjei azonban, sajnos, a katonai nevelés e legfontosabb ága iránt eddig nagyon keveset érdeklődtek. A nevelés régi rendszerével tehát gyorsan és határozottan szakítani kell.”

HIREK

Stefánia.

Stefánia édesanyja ravatala mellett térdepelt és csendesen imádkozott, amikor megérkezett a király. Lipót megállott a terem közepén, megvárta, amíg Stefánia befejezi imáját, aztán szó nélkül olyan mozdulatot tett, amely azt jelentette, hogy Lónyay grófné távozzék.

Vagyis megmutatta leányának az ajtót. Ezt jelenti szóról-szóra a telegram óvatos körülírása.

Hogy milyen érzést ébreszt ez az eset az emberben, az attól függ, hogy kire gondol. Ha magunk elé képzeljük a boldogtalan asszonyt, aki még halottaiban se láthatja viszont ravatalon fekvő édesanyját, mélységes részvét, visszadöbbenő borzalom fogja el a lelkünket. Ha pedig ezt az apát látjuk, amint ennek a lánynak ajtót mutat az anya halottasszobájában, alig érzünk tragikumot. Inkább testi érzést kelt bennünk. Rossz lesz a szájunk ize.

Az életvidám aggastyán, akit a belga trónról és az operettből ismerni szerencsénk van, még sohasem állott ilyen komoly mozdullal a világ előtt. Királyok tudniillik mindig és minden körülmények között a nyilvánosság előtt állnak. Ez a kéz, amely most reszkető dühhel az ajtó felé szegődik, kuponkát szokott vágni, osztrigára citromlét szorítani, ballerina-arcokat csipdesni, adásvételi szerződéseket aláírni, — ah egy ránc, egy redőcske nincs ezen a fonnyadt kezén, amely királyi lenne!

Es most meglepetve nézek erre a tragikus átokhangulatban kiegyenesített ujrra, nézek tovább, végig a karon, a vállon, — vajjon kinek a feje van ezen a vállon? Lipót: nek a feje. Szeme villog a csipető mögöl, ajka rángatódzik, valami átok ül némán a nyelvéen, — vajjon kit átkoz? Kit utasít ki? Ki az, aki méltatlanul áll itten a ravatal mellett? Stefánia, belga királyleány, aki magyar grófnévá sülyedt.

Némán, mozdulatlanul fekszik ravatalán a királyné, akinek bánatában hasadt meg a szíve, — istenem, ha most feltámadna és beszélni tudna! Vajjon kit utasítana ki a teremből? Szerencsétlenül zokogó leányát, akinek szőke haja köré az élet tragikuma font sötét koszorút, amelyben az új boldogság egy rózsája piroslik, — avagy talán az életvidám aggastyánt, aki Luchonból asszonyi szoknyák parfümjét hozza ide a halottasszobába?

Ha most hirtelen fölülne a királyné, hogy lehanyatlanék ez a kiutasító kar, és hogy repülne vissza anyja keblére Stefánia,

aki elváltott arccal, rogyó térdekkel támogatja imhol az ajtó felé.

De a halottak némák. És az eleven király parancsol.

A história meg fogja rögzíteni ezt a jelenetet, mint valami rémes, borzalmas, pokoli humor karikatúrát. Ilyen Lear király, amikor komikus, — sátni módon komikus; lesz örömiük a republikánusoknak.

A király tehát egyedül maradt a királynéval, — mely tetemrehívás! Az a szegény szív, mely magányba száműzte magát, ezer tördetés sebhelyét mutatja, ahonnan, ha megindul a vér, egész világ a tudója, hogy kit vádol. Nem azt, akinek a ravataltól távoznia kellett. Őt, aki ott maradt. Mint a vadász az elejtett zsákmányánál.

Ha túl van a halottasszoba küszöbén, ahol nem sirhatott anyja ravatala mellett, jöjjön ide közben Stefánia, aki valamikor a magyar trón árnyékában állt és most magyar mágnásszony. Szeretettel várja a magyar király és a magyar nép. Van könnyünk és rózsánk Stefánia számára, akit atyja eltaszított, mert csak grófné.

De mifelénk királyné minden asszony, aki hűséggel néz ura szemé közé.

(G-ly.)

Budapest, szeptember 23.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Szeptember 15-én új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetese ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** A király e hó 23-án Lajos és György bajor hercegek, valamint a többi meghívott vendég kíséretében vadászatra Eisenzbe utazik és október 6-ikén tér vissza Bécsbe. — *Pléss* Sándor igazságügyminiszter csütörtökön, e hó 25-én nem tart általános kihallgatást. — *Báró Beck* vezérkari főnöknek a szultán az Oszmán-je-rend nagyszolgáját a gyémántokkal adományozta.

— **Az E. K. E. ünnepe.** Az E. K. E. zászlószentelő és muzeum megnyitási ünnepére meghívta József főherceget és *Szell* Kálmán miniszterelnököt. A meghívottak a következő levelekben köszönték meg a meghívást:

Méltóságos uram! Legelőször megbízás folytán van szerencém méltóságodat értesíteni. miszerint József főherceg 6 cs. és kir. ténsege az Erdélyi Kárpát-Egyesület megalapító megbízását örömmel fogadni kegyeskedett. O. cs. és kir. ténsege úgy az Erzsébet-lobogó felavatásánál, mint a néprajzi muzeum megnyitási ünnepélyén mulhatatlannul jelen lesz. Fogadja méltóságod kiváló nagyrabecsülésem megnyilvánítását, melylyel maradok Alcsuhón, 1902. szeptember hó 20-án. Alázatos szolgálója

Hepp Viktor udvari tanácsos.

Szell Kálmán miniszterelnök levele így hangzik: Méltóságos báró, elnök ur! Köszönettel vettem az E. K. E. nevében í. szept. hó 10-én 197. szám alatt kelt becses sorait, amelyekben a dícsőült Erzsébet királyné emlékére készített lobogó felavatásának, valamint a Mátyás király szülőházában szervezett Néprajzi Muzeum megnyitásának ünnepére volt szives meghívni. Teljesen méltánylom azon hazafias és kulturális célt, amely az Erdélyi Kárpát-Egyesület működésében vezérli és amely a szóban forgó ünnepélyek rendezésében is kifejezésre jut s ezért van szerencsém méltóságodat értesíteni, hogy ezen ünnepélyeken a legnagyobb örömmel meg fogok jelenni s a zászlószög elkészítésére az engedélyt megadom. Fogadja méltóságod őszinte tisztelettel megnyilvánítását. Budapest, 1902. szeptember 19-én.

Szell.

— **Tiszteltetés az új rektoránál.** Az Egyetemen Kórház-Egyesülete és az Altalános Egyetemi Segítőegyesület elnöksége ma tisztelt *Zsembery* István vezetés mellett *Hindy* Zoltán és báró *Majthényi* József részvételével dr. *Kelly* Károly udvari tanácsosnál, az egyetem új rektoránál, *Zsembery* üdvözölése a rektor s megköszönte azt a jóindulatot, amelylyel az egyesületek iránt volt s kérte továbbra is támogatását. A rektor igen szívesen fogadta az ifjakat és sokáig beszélgetett velük az ifjúság dolgairól.

— **A pozsonyi kiállítás.** Pozsonyból táviratozzák, hogy amint előre látható volt, a II. mezőgazdasági országos kiállítást tekintettel a nagy látogatottságra egy héttel meghosszabbították, így azt csak jövő vasárnap, e hó 28-án zárják be. Ennek a hétnek a programja a következő:

Szeptember 24-én szőlő-kiállítás, amelyre 3000-nél több szőlőtűz van bejelentve, 24—26-ig szőlészeti és borászati kongresszus, 26-án a nemzetközi ebbkiállítás

nyik meg, 27 és 28-án nemzetközi műkötörök borza és rókára, 24. és 26-án nemzetközi Football Match. — A szőlészeti és borászati kongresszus iránt nagy az érdeklődés.

— **Október 6-án. Aradról** jelentik: Október hatodikának megünneplésére itt fényes előkészületeket tesznek. A vértanuk szobránál gyászmise lesz. *Bartók* Lajos alkalmi ódát ír, emlékbeszédek pedig *Varjassy* Lajos helyettes polgármester és *Simay* István 43-as honvédtiszt fognak mondani. A vértanuk szobrára a budapesti egyetem ifjúságának küldöttsége koszorút hoz.

— **Budapest sikere.** A család örül, ha valamelyik tagjának sikere van, szépen halad a fejlődés útján, s dícsőiséget hoz a családnak. A nemzet, amely a családok összessége s valójában maga sem egyéb, mint egy nagyon kiterjedt család, örül, ha ez vagy amaz a tagja, meggyője, városa kiválik, valamely jelességgel kitünteti magát. A magyar nemzet büszkeséggel gondolhat most családjá legdédélgettebb tagjára, fővárosára, amely olyan tényre keltett figyelmet künn a nagy világban, a messze nyugaton, hogy általa a legelső fővárosok közé küzdött fel magát. Budapest egy idő óta nagyon kedvező előmenetelt mutat a halandóság tekintetében. Csak nemrégiben lett ismeretessé, hogy e részben felülmúlta Bécset is. S most büszke örömmel vehetjük tudomásul, hogy már Páris is elhagyta, halandóságának arányszáma kedvezőbb a francia fővárosénál, sőt annyira kedvező, hogy már-már Londonét is eléri. Egy angol szaklap ismeri ezt el, annak a kimutatásából értesülünk erről az örömdet adatról. Párisban ugyanis tízezer ember közül *százkilencvennyolc*, Londonban *százhatvan*, Budapestén *százötven* ember halt meg tavaly. Pedig London halandósága a világvárosok között a legkedvezőbb. Es ez nem pusztán néhány számnak a különböző voltát jelenti, hanem e mögött értékes háttér van. Ugyanis városnak a halandósága kedvező haladást mutat, az azt jelenti, hogy az a város egészségügyi tekintetben fejlődik. S hogy Budapest a külföldi szakirodalomban ezt az elismerést megkapta, ez önérettel, büszke örömmel dobogtatnia meg minden jó magyarnak a szívét.

— **A királyi palota oszloposarnoka.** A budavári új királyi palota építési munkálatai annyira előrehaladtak, hogy a főhomlokzat elől elhordták az állványokat. A palota előrésének impozáns méretei most szabadon láthatók. A teljes érvényesület most még csak néhány óriási fa lombozala és egy csomó gerenda akadályozza, mely közvetlenül a budai síkló mellett, a várkert északi sarkán emelkedik. A palotának ezen a részén ugyanis díszes oszloposarnokot építenek, mely méltó kerete lesz a palotának és várkertnek s művészi ékessége az újalakított Szent-György térnek.

— **Külföldi diákok Budapesten.** A diákkongresszus elmaradt ugyan, a külföldi diákság rokonszenve azonban oly nagy mérvben nyilvánul Európaszerte a magyar ifjúság iránt, hogy több külföldi ország diákköréből értesítés érkezett, hogy a kongresszus elmaradása ellenére is kisebb diákcsapatok „barátságos látogatásra” jönnek Budapestre. Holnap svájci, holnapután angol, amerikai, belga és francia diákok lesznek a magyar ifjúság vendégei. A kongresszus rendezőbizottsága fogadó-bizottságra alakult át és iparkodik fog a külföldiek titétét minél kellemesebbé tenni. Pénteken barátságos banket lesz a külföldiek tiszteletére. Ma nancy-i diákok érkeztek bejelentés nélkül Budapestre, a bizottság már ezek meghívása iránt intézkedett és kéri a szállodásokat s a közönséget, hogy az esetleg még érkező külföldi diákokat az irodához (Mária-Valéria-utca 5. L. 5.) irányítsa. Mint halljuk, az Egyetemi Körben is lesz barátságos összejövetel a külföldi diákok tiszteletére.

— **Negyvenéves találkozó.** Dr. *Kelly* Károly egyetemi tanár mindazokat, akik negyven év előtt 1862-ben a budapesti tudomány-egyetemen végeztek az orvosi tanfolyamon, negyvenéves találkozóra hívta meg. Mivel azonban megtörténhetik, hogy a meghívólevél, vagy hiányos címzés, vagy egyéb okból nem jut rendelkezési helyére, dr. *Kelly* Károly ez uton is felkéri azokat a régi barátait, akik 1862-ben vele együtt végeztek az orvosi tanfolyamon, hogy október hó 4-én est 8 óra barátságos vaozorára az Orvosi Klub helyiségében, VIII. Szentkirályi-utca 22. szám földszint, megjelenni sziveskedjenek.

— **Országos tisztelő-szövetség.** A magyar országos tisztelő-szövetség központi elnöksége vasárnap ülést tartott, melyen eső sorban a legutóbbi egi országos gyűlésen megválasztott elnökség alakult meg. A folyó ügyek elintézése során megállapították az unjonnan alapított 20, 25 és 30 éves szolgálati érmek alakját és szabályait. Majd megállapították az országos szövetség alapszabályainak módosítására vonatkozó több alapelveket, olyképp, hogy a nagygyűlés jogkörre tagitandó, ellenben az elnökség és felügyelő bizottság mostani alakjában teunartandó. A módosítási tervet elkészítésével *Breuer* Szilárd titkárt bízták meg.

— **Milliósi alapítvány.** Navroi Manochie Vardia, kiváló bombay polgár, mint *Bombayból* jelentik, egy millió font sterlinges alapítványt tett jótékony célokra. Az alapítvány kamataiból olyan embereknek nyújtanak segítséget, akik bármely országban váratlan, szerencsétlenség folytán, lét-fenntartásuk eszközeit elvesztették. Vardia alapítványa tehát nemzetközi.

— **A braganza herceg gondnokság alatt.** Az osztrák hivatalos lap mai száma a hivatalos részben közlést tesz, hogy a wieden-kerületi járásbírótság, az országos törvényszék jóváhagyása alapján, Ferenc József braganza herceg bécsi lakost, saját beleegyezésével, gondnokság alá helyezte. A herceg gondnokaként *Károly* Lajos, Thurn és Taxis hercege rendel-tett ki.

— **Egyetemi élet.** A tudományegyetemen még most is hangos élet uralkodik. A tágas oszloposarnokban és a folyosókon sok száz diák és diákisszacszony fordul meg mindnap délelőtt, akik még be akarnak iratkozni. Legnagyobb részt csak most érettségiztek; vagy póterettségit tettek és ezért kétések el a rendes beiratkozással. Most azonban már kérvényt kell benyújtani az utólagos jelentkezésnek és van mit lötni-utni, amíg azt elintézik és jelentkez-heik az illető a beiratkozásra. A rendes előadások e héten, szombaton kezdődnek meg.

— **Megemmisített határozat.** Pécs város közgyűlése a minap elhatározta, hogy 700.000 korona költséggel új városházát épít és a tervek elkészítésével *Alpár* Ignác műtépészt bízza meg. A közvetlenül felebbesre a miniszter ez utóbbi határozatot megemmisítette és elrendelte, hogy a tervekre nyilvános pályázat irassék ki. Ezzel a belügyminiszter is magává tette a Mérnök- és Építészegylet okirányuló mozgalmát, hogy a nagyobb nyilvános épületek tervrajzaira országos pályázatokat irjanak ki.

— **A martiniquei áldozatokért.** Bács-Bodrogvármegye alispáni hivatal 221 korona 15 fillér adományt küldött ma a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* a martiniqueiek felségélyezésére. Ezzel az adománnyal a legutóbb kimutatott 10216 korona 25 fillér és 10 frank gyűjtés 10427 korona 41 fillér és 10 frank.

— **El Transvaalba.** *Liptó-Szent-Miklós* táviratozzák: A kivándorlási ügynökök most már nem csak Amerikában, hanem Afrikába, Transvaalba csábítják a hiszékeny népet. Tegnap a liptó-szent-miklósi szolgabírói hivatalba mintegy 20 munkás jelent meg; hogy utlevelet nyerjenek. A munkások azt mondják, hogy *Skladani* Antal liptó-szent-miklósi illetőségű rózsahegy lakos biztatta íll őket, hogy Transvaalba vándoroljanak ki és hogy a király mindegyiküknek ott tíz hold földet ajándékoz. Ilyen és ehhez hasonló harugságokkal vezetik létre a hiszékeny népet. A szolgabíró nyomban intézkedett *Skladani* elfogatása iránt, sőt a szűkös gyanuja miatt előzetes leartóztatásba helyezte és az eljárás ellene megindította.

— **Halálhíradás.** *Lindner* Ernő, volt eperjesi és kismárki tanár, a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárnak tudós tisztviselője s a *Pester Lloyd* munkatársa, ma reggel meghalt Budapesten hetvenhat éves korában. A megboldogult, aki szépségi születésű létere mindig buzgó magyar hazafi volt, azzal is érdemeket szerzett, hogy Petőfi és Arany költeményeiből, de más költőktől és íróktól is sokat és jól fordított le német nyelvre. A temetés csütörtökön délután lesz a Baross-utca 8. sz. házból.

Az erdélyi főri társaság egyik legkedveltebb és szép reményekre jogosító fiatal tagja zejkai *Zeyk* Géza halt meg e hó 20-ikán huszonkilenc éves korában. *Zeyk* Géza az erdélyi társadalom minden mozgalmában tevékeny részt vett; minden jót, szépséget lelkesedő szíve és egyszerű, gavalléros gondolkodása nagy népszerűséget szerzett az elhunynak egész Erdélyben.

— **Ötven év. Szép,** a maga nemében ritka ünnepély volt i. hó 22-én délután O-Budán. Az ó-budai Chevra-Kadisa ünnepelő egyik derék alkalmazottjának *Rosenbaum* Adolinnak 50 éves szolgálati jubileumát. A jubliáns két egyleti előjárósági tag társaságában jelent meg néjével az ünnepi dísz öltött ülésstereben, ahol szépségü közönség várta, közte a hitközség és a szent egylet vezetősége, élén *Adler* Illés főbíróval és *Ehrlich* Samu elnökkel. *Ehrlich* üdvözölte az ünnepelőt az egylet vezetősége nevében és rövid beszédet intézett hozzá, melyben a lélszázados szolgálati ideje alatt tanusított hűségét, kötelesség-tudását és megbízhatóságát kiemelte. Beszède végén az elnök egy gyönyörű ezüst serleget nyújtott át neki, amelylyel a Chevra-Kadisa kedveskedett az emberszeretettel szolgálásban megőszült derék alkalmazottjának. Ezután még *Adler* Illés főbírói méltatta megáható beszédében a jubliáns érdemét reá mutata. A lélszázadon át hűségesen teljesített szolgálatának magasatos, de egyszersmind fáradságos és szívet-leiket egyaránt megviselő voltára. A jubliáns mélyen meghatva fejezte ki köszönetét a szép ünnepélyért és isten segítségét kérte, hogy a Szent Egylet némes céljait még soká szolgálhassa.

— **Művészi-pör.** *Lipszéből* táviratozza tudósítónk, hogy miután *Klinger* és *Geiger* között nem sikerült a békítési kísérlet, a pör végtárgyalásra kerül a jövő hónapban.

— **Luosok.** Semmi kétség, rólink van szó, Budapestről. Mit csináljunk? — Dühösködünk, csufolódunk, haragudunk, szoritsuk össze az öklünket és hallgassunk, mosolyogjunk felsőbb-séggel, vagy egyáltalában hogyan is viselkedjünk már? Különben ne csináljunk semmit se! Csak jelentsük a rideg valóságot, hogy szép Budapestben barna a víz. Tegnap óta a város sok kerületében a vízvezeték megint azt a jól ismert zagyalékot adja, amelyről annyi szó és tinta pocsékolódott a nyáron. Akkoriban, ha jól emlékszünk, a sok gyűlésesnek, vizsgáltnak az lett az eredménye, hogy a bajt alaposan kiküldték, az őszre biztosan megtörténik a mindenféle öblgetés és kiigazítás, lesz már tiszta vize a fővárosnak. Hát tegnap óta van már megint barna vizünk. Csekély vizgatalásunk ezzel szemben, hogy a különös folyadékból ezuttal az előkelő IV. és V. kerület is megkapta a magáét, mely kerületek a nyáron megszabadultak a rémtől. És majdnem olyan csekély vizgatalásunkra szolgál a vízvezeteki igazgatóság jelentése a dolgról, ámbar mégis csak javulás, hogy a hivatalos közlés hamarosan követi a miséria felléptét. „Az elmúlt éjszaka folyamán — így szól a közműnikő — a káposztásmegyéri vízműtelep egyik gépét meg kellett állítani, mert a vezetékek bizonyos részén meglazult a cső összeforratása. A bajt két óra lefolyása alatt orvosolták, úgy hogy a rendes vízszolgáltatás ismét megkezdődött. Ma reggel azonban ennek következtében több helyen zavaros volt a víz. A vízművek vezetősége azonban megtette az intézkedést a zavaros víz kiüblítésére s reméli, hogy azt estig teljesen eltávolítja a hálózatból. Ha egyes helyeken a baj délutáni öt óráig meg nem szűnik, kéri a vízvezetési vezetőség, a közönséget, hogy értesítsa arról, amikor is majd helyi öblítéseket fognak végezni.” — Hát mit csináljunk? Várjuk türelemmel, hogy mit hoz a holnap.

— **Az alkalmazottak ügye Sopronban.** A soproni kereskedelmi kongresszusról érkezett tudósítások nagyon bőségesen számoltak be a napirend egyes pontjainál kifejlődött vitákról. Szegényes volt az a tudósítás is, mely a főnökök és alkalmazottak egymás közt való viszonyának kérdéséről érkezett az egyes lapokhoz. Pedig ez a kérdés egyike volt a legérdekesebbeknek a kongresszus napirendjén. Beck Géza, akit az előkészítő-bizottság ennek a kérdésnek referálásával megbízott, a legnagyobb elismerést érdemlő munkát végzte, mert mielőtt határozati javaslatot elkészítette, személyesen járt közbe a legtekintélyesebb főnököknél s a szó szoros értelmében megnyerte őket olyan koncessziókra, melyeket a kereskedelmi alkalmazottak maguk is vívmányoknak ismernek el. Gazdag és becses anyagot teremtett így a maga előadásához, melynek során a főnök és alkalmazottak közös érdekeit olyan szerencsésen tudta kidomborítani, hogy a kongresszuson nagyszámúlag megjelent alkalmazottak, akik pedig barcias szándékkal sereglettek Sopronba, maguk is lelkesen megújeneztek az előadó Beck Géza, aki a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének igazgatósági tagja maga is mint alkalmazott dolgozott igen sokáig és vértelhez való szeretettel, de egyben azzal az okos tapintattal oldotta meg a problémát, mely lehetővé tette, hogy a főnökök és alkalmazottak egyforma megnyugvással fogadhassák határozati javaslatát. S a soproni kongresszus igazán osztatlan lelkésedéssel fogadta Beck Géza javaslatát, mely szerencsésen utuntatás abban az irányban, hogyan nyuljon a törvényhozás az alkalmazottak szolgálati viszonyainak szabályozásához, ha azt akarja, hogy a szabályozásban főnökök is, alkalmazottak is megnyugodhassanak. Annyi bizonyos, hogy a soproni kongresszusi ez a kölcsönös megnyugvás szemmel látható volt s az előadó a főnökök és alkalmazottak egyforma elismeréssel jutalmazták.

— **A Länderbank sikkesztója.** A Länderbank igazgatóságának mai ülése újból foglalkozott a banknál történt nagy sikkesztás ügyével s arról tanácskozott, hogy a bank miképpen pótolhatná a sikkesztás által elvesztett értékeket. Az igazgatóság a pénztárfőnököt, ennek helyettesét a könyvviteli osztály főnökét, a főpénztárost és két ellenőrt ma felfüggesztették állásuktól. Azután megbeszéltek a módokat, hogy a bank miképpen juthatna Jellinek aktíváinak birtokába, mivel bizonyosnak látszik, hogy a sikkesztó hitelről elsőbbséget fognak bejelenteni. Jellinek felesége már tegnap kijelentette, hogy férjének összes megtalálható vagyonáról lemond a Länderbank javára.

— **Egy millió márka Drezda városának.** New-York városa arról értesítette a városi tanácsot hogy ott meghalt egy magánzó, aki Drezda városának egy millió márkát hagyományozott. A nagy összeg jóékonny célokra orditandó.

— **Házasság.** Szalay Adó, a Kovács és Szalay cég beittaga eljegyezte Hoffmann Elza kisasszonyt, özv. Hoffmann Róza urhölgy leányát Bécsből.

— **Amerikai kivándorlók.** Az amerikai magyar lapok érdekes kimutatást közölnek arról, hogy a mult év augusztus hónapjában bány utas szállott partra Amerikában. A kimutatás szerint, mely nem osztályozza az utasokat nemzetiség szerint, a mult augusztusban 32,498 főidéközi utas szállott partra New-Yorkban, keres nyolcovanzerrel több, mint az előző év augusztusában. A lapok nem mutatják ki a főmegnevezéseket vagy nemzetiségeket szerint való eloszlását, de egy városról, *Cleveland*-ről közölnek adatokat. E szerint augusztusban 567 bevándorló érkezett Clevelandba és pedig: 97 magyar, 93 lengyel, 67 német, 59 olasz, 57 cseh, 44 orosz, 46 osztrák, 12 ír és 2 román.

— **Gyilkos festőművész.** Egy francia tengeri fürdőnek, *Étretat*-nak, mint röviden már jelezte, tegnap borzalmas szenzációja volt. *Syndon* festőművész az országuton agyonlőtte régi barátját, *David*, párisi börtöngyöngyöt. *Syndon*, aki minden excentrikussága mellett is kitűnő tehetség volt s a legutóbbi tárlatokon föltűnt, sokat járt Davidék házába, ahol szivesen látták. Néhány nap óta azonban *Syndon* távol maradt barátja házától s most, hogy a katasztrófa megtörtént, kétféleképpen magyarázzák a két jó barát meghalását. Az egyik verzió szerint *Syndon* azért nem ment Davidékhez, mert tudtába jött s *David*; gyermekeire való tekintettel, félkérte, hogy maradjon távol a háztól. A másik verzió szerint a fiatal festő beleszeretett *David* tizenöt éves leányába s a leányfővel szemben illetlenül viselkedett, amiért kiutasították, sőt bottal megverték. *Syndon* e miatt való kétségbeesésében követte el a merényletet. *David* a párisi pénzemberek közt nagyon jól ismert alak volt; apósa *Ehrenberg*, a legelső szállítók és hajótulajdonosok egyike, akinek Párisban, Havreban és Liverpoolban van telepe. *David* özvegyet és négy gyermeket hagyott hátra.

— **Az új kalosok.** Az amerikai nagy gőzszökön megjelentek az új kor kalozai, a hamis kártyajátékosok akik óvatosan, ügyesen és mindig nagy eredménnyel fosztogatják ki az oceáni gőzszök utazait. Alig érkezik meg hajó Amerikába, melynek utasai ne beszéljenek csodálatos dolgokat azokról a kártyapartiekról, melyek a hajók játszótérmeiben folytak le. A kártyakalozók csalásainak a legnagyobb milliárdörök, mint *Vanderbilt*, *Belmont*, *Goelt*, *Coolidge* estek áldozatul. A kártyakalozók rendszeren a hölgyekkel ismerkednek meg először. Apró szivességet tesznek s így jutnak aztán a legjobb és legjövendőbb társaságokba. Ilyen módon kerültek nemrég a fiatal *Vanderbilt* és barátjai is, a fosztogatók körmei közé.

Alig hagyta el a „Kronprinz“ nevű hajó a csatornát, mikor két elegáns öltözött ur csatlakozott *Vanderbilt*ek társaságához. A beavatottaknak ugyan fogott föltűnt, hogy ez a két elegáns ur tulságos igyekezettel cipele egyik helyről a másikra a hölgyek holmiját s hogy következetesen távol tartották magukat a játszó szobáktól. Nemsokára azonban megtörtént, amire a két gentleman várt: *Vanderbilt*ek meghívták őket egy parte kártyajátékra. A játékok nagy pénzzel kezdtek. A legkisebb tét százhusz korona volt. Kezdetben vesztett a két ur, de amellet kilógastalan nemőrődösséggel játszottak. Rövid idő múlva azonban megfordult az egyiktnek a szerencsése s folyton nyert. Valaki azonban észrevette, hogy a nyertes nyeresége sokkal nagyobb volt, mint a vesztés vesztesége. Ez az ügyes szemű kibic egy darabig nézte a dolgot, aztán öklét és távozott. Kis vártatva visszatért a hajókapitány társaságában aki a játszókhoz lépve, így szólt:

— **Uraim!** Ne játszanak tovább! Ez a két ur család, foglalkozászerű hamiskártyás!

Majd a két ur felé fordulva, így folytatta:
— **Önök pedig,** rögtön hagyják el ezt a termet s óvakodjanak, hogy az után még egyszer játékon kapjan önököt.

A két kaloz szótlanul távozott a teremről. A kapitány pedig megmagyarázta a bémuló társaságnak, hogy a két kaloz már az étteremben is elkövetett hasonló ügyeskedéseket, az egyes fölfedező pedig megmagyarázta, hogy a kártyások jelekkel árulták el egymásnak a kártyákat.

A *Kaiser Wilhelm* gőzszökön nemrégiben négy hamis kártyás kötött szövetséget egy fiatal ember kifosztására. A játszóké négy napon keresztül játszottak. Egy öreg ur szótlanul nézte a hosszú partiet s észrevette, hogy a játékosok egyike folytonosan a mellette álló söröspoharhoz nyul. Az áldozat egyre vesztett s már kétszáz ezer koronája forgott kockán. Most az öreg ur távozott a szobából, kis vártatva visszatért s így szólt:

— **Hagyják abba a játékot.** Ez a négy ur család. A négy ur halottai ványan állt föl s távozott a játszótérről. Az öreg ur pedig megmagyarázta, hogy a hamis kártyások egyike azért kapkodott olyan

sűrűn a sörös üveghez, mert alatta egy rezerv király volt elrejtve, melyet mindig belecenzasztott kártyái közé, ha a játék megkívánta.

Egy német ügyvéd vlt az egyetlen, aki a kártyakalozok eszén túljárt. Ugy tett, mintha nagyon tapasztalatlan volna s leült a kártyasztalhoz. Tudta, hogy kalozokkal van dolga. A hamis kártyások a régi rendszer szerint bántak vele. Nyerni hagyták, mert remélték, hogy az ügyvéd, elkapatva szerencsés-jétől, nagy tételek fog játszani. Az ügyvéd csakugyan nyert is kilencczer koronát. Mikor aztán észrevette, hogy most már kezdik fosztogatni, egyszerűen fölkelt s így szólt:

— **Eddig nem nyertem,** mert önök szándékosan vesztették. Ennélégva nem tartozom revánál.
Szólt és távozott.

— **Zavargások Zárában.** A horvátokat hamarosan utóli a büntetés azokrét az afroításokért, melyeket Zárában elkövettek a szerbek ellen. A dalmáciai olaszok körülbelül épp úgy bántak a zárai horvátokkal, mint ahogy öök intézték el a szerbeket. Vasárnap a zárai olaszok nagy tüntetést rendeztek a horvátok ellen, s a tüntetés véres veredékesé ajault. Az olaszok betörték abba a házába, ahol a horvát *Narodni Listy* szerkesztik és nyomtatják, s *Kissics* szerkesztőt, *Sárcs* nyomdászt és könyvkereskedőt és *Katalinics-Jeretic* horvát föltőt úgy elverték, hogy mindhármukat kocsm szállításra a kórházba. A tüntetés sikerében nagy része volt a zárai rendőrségnek, mely olasz erelmű, s csak földra késséssel jelent meg a *Narodni Listy* háza előtt.

— **Földrendés Rakospalotán.** Az elmúlt éjelen Rakospalota északi részének házaiban hírtelen arra ébredtek a lakók, hogy földingás van. Szerencsére a földrendésnek nem volt más következménye, mint az, hogy a jaliárak megállottak. Az épületekben még a legkisebb kár sem esett.

(x) **Kávé-, tea- és rum-különlegességek** legolcsóbban kaphatók *Fratelli Deisinger-örsné* Budapest, Ferenciek-tere, királyi bérpalota, Raktárak Fiume, Triest.

(x) **Gebauer Károly** hazai érokaporsó-gyáros lemekezési intézete VII. Erzsébet-körút 26-ik számú házában van.

(x) **A László-féle betörés,** hol ismét 1400 koronát vittek el, bizonyította annak, hogy a régi rendszer, főleg osztrák szerénynek a betörő technika mai állásának meg nem telemek. Ezzel szemben *Arnhelm S. J.* budapesti pénzszekrény-gyáros oly minőségű pénzszekrényeket gyárt, melyeket betörők ezideig föltörni képesek nem voltak. Ajánljuk ezt a céget olvasóink ügye mébe. A cég gyára IX. kerület Soroksári-út 92., mintaraktára V., Erzsébet-ter 17. alatt létezik.

A szállodások kongresszusa.

— **A Budapesti Napló** tudósítójától. —

Budapest, szeptember 23.

A szállodatulajdonosok nemzetközi kongresszusa hoinap délelőt nyituk meg. A kongresszus iránt nagy érdeklődés nyilvánul s nemcsak az ország minden részéből hanem a külföldről is nagyon sok résztvevő érkezett már ma a fővárosba. Az előkelő szállodákat a külföldi vendégek tisztelőre feldisítették. A külföldi vendégek egy része már reggel megérkezett, a többiek pedig dében jöttek meg s a kongresszus intézősége fogadta őket a pályaudvaron s azután lakásaikra kalauzolta. Hoinap reggel kilenc órák a szállodások nemzetközi egyesületének felügyelő-bizottsága tart ülést, azután pedig tíz órák a szállodások nemzetközi egyesületének lesz a közgyűlése az Akadémia dísztermében. A társaság a közgyűlés után déli egy órák a *Margitszigetre* vonul, ahol dejeuner lesz. Félháromkor a királyi palotát s a várt tekintik meg a vendégek, délután öt órák pedig diszebb lesz a Vigadóban. Este az Opera előadását nézik meg a vendégek.

(Magyar vendégfőnök gyűlése.)

A nemzetközi kongresszus előtt ma a *Magyar Vendégfőnök Országos Szövetsége* tartotta II. évi közgyűlést *Gundel János* elnöklésével.

Az elnök megnyitó beszédében részvételt emlékeztet meg idős *Kommer Ferencnek*, a szövetség igazgatósági tagjának elhunytáról, azután a nemzetközi kongresszus fontosságáról beszélt. Az éjenzessel fogadott elnöki megnyitó után *Poppe* Miklós titkár a szövetség jelentését olvasta föl ama-nyból kiténik, hogy a szövetség minden alkalommal föltértesztéssel jöruult a kormányhoz, ha a kártársak érdekeinek megvédéséről volt szó. A kereskedelmi miniszter és a pénzügyminiszter a föltértesztések legnagyobb részét gyorsan és kedvezően intézte el. A jelentést örömmel vették tudomásul s azután a szakosztályok jelentését hallgatták meg. A *Glück Frigyes* elnökével működő tanulmányi szakosztály jelentéséből kiténik, hogy újabban Debreczenben önálló szakiskolát, a szombathelyi iparskóban vendégfőnök-szakosztályt rnyitottak. *Waller Károly*, a tanulóiskola igazgatóját külföldre

küldték a szakoktatás tanulmányozására. Az idegenforgalmi osztály jelentését *Stadler* Károly elnök ismertette. Az osztály föltérjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy egy szálló-cimtar részlete hivatalból írassa össze az ország összes szállóit. A miniszter e kérelemnek eleget is tett. Használóképp elhozta a közgyűlés *Nagy Lajos*nak, az aradi *Fehér-Kereszt*-szálloda tulajdonosának azt az indítványát, hogy mindazokat a külföldi egészségügyi orvosokat bojkotálják, akik nem állítanak fel Budapestre raktár, illetve képviselőt, mert a magyar vendéglátók nem hajlandók a bécsi raktárakból beszerezni szükségleteiket. Végül indítványozta a szakosztály, hogy a közgyűlés szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet *Szell Kálmán* miniszterelnöknek a szövetség támogatásáért és *Harth Sándor* belügyministeri tanácsosnak közreműködéséért. A jelentéseket tudomásul vették, ugyanintén a *Förster* Konrad elnöklésével működő közvetítésügyi szakosztálynak és a nyugdíjgyűlésnek jelentését is. A közgyűlés után társaság volt az *István főherceg*-szállóban.

Ugyancsak ma délelőtt tartotta közgyűlését a szállótulajdonosok, vendéglátók, kávéosok, pincérek és kávéházak országos nyugdíjgyűlése is. *Bokros* Károly elnök nyitotta meg a közgyűlést és ismertette az igazgatóság beszámolóját, amelyből kitűnik, hogy az egyesület vagyona 10,700-on emelkedik. A közgyűlés köszönetet mondott *Bokros* elnöknek öntelendő tevékenységéért és tudomásul vette a jelentést a számadásokkal együtt. A jövő évi közgyűlést Temesvárott fogják megtartani.

(Budapest vendégei.)

A szállodások nemzetközi bizottságának intézősége ma este a *Hungaria*-szálloda nagytermében látta vendégeit a kongresszusnak külföldi és vidéki tagjait. Több mint kétszáz külföldi és mintegy száz vidéki szállodatulajdonos vett részt ezen az ismerkedési estélyen s a lakoma, — amelyet magyaros vendég-szereléssel rendeztek — kedélyes hangulatban folyt az éjféli órákig.

A pompásan díszített termekben előkelő társaság gyűlt egybe. Ott voltak többek között gróf *Szapáry Pál*, *Márkus József* főpolgármester, *Halmos János* polgármester, *Vasziljevics* és *Vosits* fővárosi tanácsosok stb. A dusan terített asztaloknál a főpolgármester és polgármester között a nemzetközi egyesület elnöke, *Hoyer Ottó* (Aachen) foglalt helyet. A vendégek között kivülről jelen voltak: *F. Büdingen* (Main.), *Eckhardt Ph.* (Wiesbaden), *Gayer-Freuer* (Zürich), *Alions Herold* (Bécs), *Kah Ottó* (Baden-Baden) dísztagok, továbbá *Heinrich Róbert* (Berlin), *Herts Arnold* (Gladbach), *Döpfner J.* (Luzern), *Elmer A.* (Heidelberg), *Friedrich J.* (Köln), *Hofmeister H.* (Hamburg), *Landsee Károly* (Innsbruck), *Moriack G.* (Paris), *Müller C. W.* (Frankfurt), *Sendig Rezsó* (Drezda), *Spaeth W.* (Lindau), *Spatz József* (Mailand) és még számosan. A magyar vendéglátók országos szövetsége részéről, mint házigazdák, *Gundel János*, *Glück Frigyes*, *Stadler Károly*, *Bokros Károly*, *François Lajos* buzgólkodtak azon, hogy a vendégek jól érezzék magukat.

A harmadik fogásnál fellépett *Halmos János* polgármester, s magyarul kezdve, de — a vendégekre való tekintettel — németül folytatva, a következő felkötőztől mondotta:

Zsoltelt hölgyeim és uraim! Mint Budapest székesfőváros polgármesteré, az a kellemes és megfizető feladat vár rám, hogy a szállodások nemzetközi szövetségének tagjait, akik kongresszusunk helyül az ideán fővárosunkat szemelték ki, üdvözöljem. E feladatot a legnagyobb örömmel teljesítem; fogadják Budapest székesfőváros közönsége nevében őszinte szívből jövő, meleg üdvözlömet. Különböző időben, különféle városokban pompás fogadtatás várt önökre, s tiszteletükre lényesebb ünnepeleket rendeztek, olyanokat, amelyekkel mi talán nem is vetekedhetünk. De egy dologban nem mulhatunk felül bennünket sehol: az érzelmeik melegségében és őszinteségében. Ezekről az érzelmeiktől áthatva, poharam emelem vendégeinkre, s kívánom, hogy nálunk jól, kellemesen, otthonosan érezzék magukat. (Taps és éljenzés.)

A cigányok a beszéd végével rázendítettek a *Wacht an Ikenara*, melyet álva énekeltek velük az egész közönség. Majd a *Gotterhalt* és a *Marseillaise* huzták el a vendégek kedvéért.

Hoyer Ottó, a nemzetközi egyesület elnöke köszönetet mondott a főpolgármesternek és polgármestereknek a meleg üdvözlésért. Amikor *Gundel* elnök — ugymond — meghívott bennünket a szép Budapestre, nagy volt az öröm, mert régi vágyunk volt ezt a szép várost láthatni, és előre sejtettük volt, hogy e kongresszusnak nagy lesz a látogatottsága. Ez a mai kép azonban messze túlszárnyalja várakozásainkat. *Gundel* azt mondta akkor, hogy Budapestben nem fognak nyujtani oly pazar pompát, mint másutt. És íme, amit látunk, legreményesebb reményeinket meghaladja. Köszönet érte a rendező-bizottságnak és mindama fórumoknak, amelyek közrehozták e lényeges fogadtatás előkészítésében. Poharat emeli Magyarország szép fővárosának, Budapestnek fővirágzására. (Hosszú éljenzés és taps.)

A cigányok a *Himnusz* látszóval, melyet a magyarok, helyikről lelévára, énekszóval kísérték.

Heinrich Róbert helyettes elnök szólt fel ezután: Ha a magyar nyelv is oly szép, mint Budapest, nagyon sajnálom, hogy nem tanult meg magyarul. Az igazság kedvéért meg kell jegyeznie, hogy

öt évvel ezelőtt amikor *Gundel* János első ízben meghívta a kongresszus tagjait Budapestre, egyhangúlag ízták tőle, mert attól félték hogy itt vért kapnak. (Derültség.) És amikor tavaly mégis elfogadták a meghívást, távolról sem gondolták, hogy itt ily kedves fogadtatásban részesülnek. Poharat egyként Magyarországának egy, a szépet és jórt lelkessé föra, gróf *Szapáry Pál*ra emeli.

Szapáry Pál rövid francia nyelven mondott tősziban a vendég-hölgyeket éllette.

Gundel János a magyar vendéglátók szövetsége és nyugdíjgyűlése nevében melegen üdvözi a vendégeket és hön óajtja, hogy fővárosunkban kellemes napokat töltsenek.

Több fölköszöntő hangzott még el, közben tárogató-zene is szórakoztatta a vendégeket, amely éjféli utánig kedélyes hangulatban maradt együtt.

A belga királyné halála.

Budapest, szeptember 23.

Brüsszelből táviratozzák, hogy *Mária Henriette* királyné temetése minden incidens nélkül mult el. Pedig félték, hogy a laekeni temetésen tüntetni fognak *Lipót* király ellen, mert az egész lakosság nagyon el van keseredve leányával szemben tanusított viselkedése miatt. A tüntetéstől való félelem annál jogosultabb volt, mert a temetés hétfői napon és gyönyörű időben volt, amikor a munkások ezrei rándultak ki Laekenbe már kiváncsiságból is. A királyné temetése alig különbözött valami föbb rangú katonatisztétől, mindössze talán csak abban, hogy a koporsón hermlin-köpenyeg és korona volt. Az előkészületek rendkívül siettek és az egész aktusban nem volt semmi ünnepies. A templomban csak a legszűkebb körből gondoskodtak. A király, aki a flandriai gróffal és Albert herceggel jelent meg, nagyon untatottak és szórakozottak látszott. Az egész szertartás nem volt királynéhoz illő. A pályaudvaron a mehelni érsek üdvözölte a királyt, aki aztán a templomba ment, ahol az érsek rövid imádságot mondott.

Csak most tudódott ki, hogy *Lónyay* grófné leánya, *Windischgrätz* hercegnő miért nem utazott el nagyanyja temetésére. Erzsébet főhercegnő már uton volt Spaa felé, de Kölnben megkapta anyjának táviratát, amelyben tudatta vele, hogy nem tartja illendőnek, hogy leánya jelen legyen oly temetésen, amelyről anyját kirekesztették. Erzsébet főhercegnő, aki férjével utazott, a távirat vétele után visszautazott Ausztriába.

Ernő Günther szlezvig-holsteini herceg, aki az elhunyt királyné unokáját s *Lujza* köbörgi hercegnő leányát, *Dorothyát* vette feleségül, szintén nem utazott el *Henriette* királyné temetésére. A herceg, aki Oroszországban van, nem szakitotta félbe vadászata s felesége is otthon maradt. A *XX. Stieck* jelentése szerint *Lipót* király azért utazik vissza már csütörtökön Luchomba, mert az orvosok sürgősen ajánlották neki.

A belga király és *Stefánia* közt lefolyt jelenetről még a következőket írják: Mikor a király a kápolnába belépett, a grófné meghajította magát atyja előtt, ki azonban oda sem nézte háttal el mellette. A grófné azután kihallgatást kért atyjától, de ez megtagadta. A grófnét egy hírlapíró meginterjúvolta a „Hotel de Flandre”-ban. A grófné ezeket mondta:

— Eppen anyám koporsója mellett imádkoztam, mikor tudatták velem, hogy a király a kért kihallgatást megtagadta. A király állítólag úgy nyilatkozott, hogy nem kárhoztatja ugyan az én lépésemért, de ez még nem szünteti meg a családi viszályt.

A grófné kívánságára *Brüsszel* egyik templomban gyászmisét mondtak az elhunyt királynéért. A templomból távozó grófnét a tömeg nagy tisztelettel üdvözölte. Azután a flandriai gróf palotájába hajtott, hol megrázó jelenet folyt le. A grófné zokogva vetette magát nagybátyja karjaiba, mire ez okakuhagát gyöngéden homlokra csokolta, bevezette belső termeibe s két óránál tovább társalgott vele. Elutazásakor a pályaudvaron már nagy tömeg várt rá s mindenki lelkesen éllette „Lónyay grófnét”, „*Stefánia* hercegnőt”. A grófné kinyitotta a vasuti kocsi ablakát s azt mondá a tömegnek, hogy „teljes szívből köszönök”. Azután zokogva vonult vissza a kocsi belsejébe.

Berlinből táviratozzák: A mai lapokban a belga királynak viselkedése leányával szemben még élesebb elítélésre talál. A *Neusten Nachrichten* is többek közt így ír: Még a halál fensége sem tudta a királyt méltó és méltóságos érzelmekre hangolni, pedig *Lipót* király utolsó sorban hivatott arra, hogy szigorú bírja lehesen *Stefánia*nak. Egész élete ékesen szóló bizonyítvány e szerep ellen.

Brüsszel, szeptember 23.

Lipót király a lapokban intézett nyilatkozatban védekezik az ellene intézett támadások ellen. Azt mondja, hogy leányát *Stefániát* csak az az egy bün terheli, hogy rangján alul való házasságot kötött *Lónyay* Elemér gróffal, de ezzel kirekesztette magát a királyi családból és ennél fogva nem is vehet részt semmiféle udvari ceremóniá-

ban. A király e nyilatkozata még viselkedésénél is nagyobb visszataszítást kelt *Brüsszelben* és még a royalista lapok is elítélik a királyt, a radikális újságok pedig reprodukálhatatlan kifejezésekkel gyalázzák.

Brüsszel, szeptember 23.

Ma délelőtt a laekeni templomban ünnepi gyászistenisztelet volt, amelyet a mehelni érsek celebrált. Az isteniszteleten résztvettek *Lipót* király, *Klementina* hercegnő, a flandriai gróf és neje, *Albert* herceg és neje, a főméltóságok, a tábornoki kar és néhány meghívott méltóság. A királyt és a királyi ház tagjait a templom előtt nagy számban összegyűlt néptömeg tiszteletteljesen üdvözölte.

FŐVÁROS

(*) Adókvetés. A VII. közigazgatási kerület (A) adókvető bizottsága f. hó 23-tól 27-éig a külön meghívottak III. oszt. kereso-adójavaslatait fogja tárgyalni.

A főváros közgyűlése.

Budapest, szeptember 23.

Ma volt a váci-utcai városbázán az első közgyűlés a nyári szünet után. Ez okozta, hogy a városatyák elég szép számmal jelenek meg, bár a napi-rend csupa olyan tárgyból állt, amelyek megvitatása nagy szakértelemet kíván, s így nem igen alkalmas a kedélyek és a szónokléti kedv izgatására. Nem is volt nagyobb vita egyetlen egy tárgy körül sem és harmadlóra alatt végezték a közgyűlés a háromhónapos szünet alatt felgyülemlent anyaggal.

Az ülés az elnök főpolgármesternek azzal a bejelentésével kezdődött, hogy a miniszterelnök leiratilag tudatta a székes főváros hatóságával, hogy a király köszönetet mondott a születése napján tolmácsoló jókívánatokért. (Éljen-és.)

Fájdalommal jelentette be az elnök, hogy a közgyűlés születése idején *Orley Lajos* és *Steindl Imre* bizottsági tagok elhaláloztak. Indítványozza, az emlékeztetőt jegyzőkönyvileg örökítsék meg s a családjaikhoz részvétiratot intézzenek. (Általános helyeslés.) *Orley Lajos* helyébe *Garai Samu* és *Steindl Imre* helyébe *Givardi József* póttag lép.

Szalai Mihály a napirendterés előtt sérelmes dologként hozza föl, hogy a tanács a Pesti Könyvnyomda Részvénytársasággal kötött szerződés meghosszabbításának az ügyét levette a napirendről s a helyett, hogy ezt ma tárgyalás alá bocsátotta volna, egyszerűen megkötötte a szerződést további egy évre a részvénytársasággal. Kérdi a polgármestertől, hajlandó-e ezt az ügyet utólagosan a közgyűlés elé hozni. *Halmos János* polgármester eladja hogy a közgyűlés elé az ilyen munkálatokra vonatkozó ügyek nem tartoznak. A tanács nem önhatalmúlag hanem a törvény részéről reá ruházott saját hatáskörében hozta meg ezt a határozatot. Megjegyzi különben, hogy a főváros házi nyomdája a jövő esztendőben már az összes munkát képes lesz elvégezni. Nem hajlandó tehát az ügy tárgyalását a közgyűlés elé hozni.

Szalai Mihály nem fogadja el a polgármester részéről fölhozottakat s különösen azt kilogásolja, hogy — noha már októberben lejár a könyvnyomdával kötött szerződés — a tanács csak most teszi meg a megújításra vonatkozó lépéseket. A nyomdás-ípar fejlettségénél fogva, ma már igen sok könyvnyomda van Budapestben, amely azt a munkát pontosan elvégezheti s meg van gyöződve róla, hogy — ha reá szorítják, vagyis ha árlejtést hirdetnek — maga a könyvnyomda-részvénytársaság is legalább ötven százalékkal olcsóbban vállalja a munkát.

Halmos János polgármester újabb felszólalása után a nagy többség tudomásul vette a polgármester válaszát.

Javasolja a tanács, hogy a székesfőváros munkásainak betegség esetére való biztosítása iránt kötött szerződést további egy évre hosszabbítsák meg a budapesti kerületi betegségsegély-pénztárral. Ezért 43.200 koronát fizettek a pénztárnak. — *Szalai Mihály* azt kívánja, adják ki az ügyet a tanácsnak, azzal, hogy iránta a saját hatáskörében intézkedjék. — A közgyűlés változatlanul fogadta el a tanács javaslatát.

A régi, 25 millió forintos 4½ százalékos kölcsönnek 4 százalékosra való konvertálására nézve, *Felksi Béla* telette meg a pénzügyi bizottságban az indítványt, amelyet ez el is fogadott, azzal, hogy a kormány kérjék el a konvertált kölcsönnek a pupilláris biztosíték minőségével való fölrüházására.

A tárgyhöz ma *Herzog Péter* szólt, aki sokalja a tervbe vett konverzióról a 90 éves lejárati időt s az öt éves fölmondást és e helyett hetvenöt évi lejáratot s tíz évi fölmondást javasol. *Felksi Béla* kéri az előterjesztésben foglaltak elfogadását, kijelentve, hogy nem ellenzi a fölmondás idejének legfőbb tíz évre való kiterjesztését.

A közgyűlés 80 szavattal 77 ellen hozzájárult a konverzió keresztülvételéhez, azzal, hogy a fölmondás ideje legalább is öt évre és legfőbb tíz évre tessenék.

A székes fővárosi fürdők fölépítésére vonatkozó javaslat tárgyalását az októberi közgyűlések egyikére halasztották, hogy ebben a nagy fontosságú ügyben a bizottsági tagok nagyobb számban vehessenek részt.

Fölvihja a tanács utján a közgyűlés azt a megalkotott bizottságot, amely a koronázó-ünnepem aapítványból a szépirodalmi díjra nézve tesz javaslatot,

hogy az 1897. valamint az 1900. évben pályázat alá bocsátott díj kérdésében tegyen előterjesztést.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a VI. kerületben megalkassák a második iskolaszéket.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a belügyminiszterhez uabbi előterjesztést intéz, az iránt, hogy a budakeszi erdőterület közigazgatásilag a fővároshoz csatolassék.

A budai oldalmak vízzel való ellátása dolgában, azt javasolja a tanács, hogy a vonatkozó terveket fogadja el a közgyűlés. Olyan módon, hogy első sorban a Lágymányost és Kelenföldöt lássák el vízzel, aztán a Krisztnaváros és környékét s végre a Lipótmezőt s általában a felsőbb részeket. A közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárult.

Vesztróczy István volt előjáró övezvények azt a kérelmét hogy a részére adjon a főváros kegydíjat, a közgyűlés elutasította.

Végül Rényi Lezsó főjegyző adott elő nyugdíj-ügyeket.

SZÍNHÁZ, ZENE

Gróf Keglevich István fölmentése. A hívatatos lap mai száma publikál a azt a legfelsőbb királyi kérésirat, amely gróf Keglevich István fölminti intendánsi alását. A királyi kérésirat így hangzik:

A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnökön előterjesztésre gróf Keglevich István a magyar Operaház és a Nemzeti Színház Intendánsi állásától, buzgó szolgálatának elismerése mellett, saját kérelmére fölmentem.

Kelt Sasváron, 1902. évi szeptember hó 16-án.

FERENC JOZSEF, s. k.

Szék Kálmán s. k.

Gróf Keglevich lemondásának előadását már napokkal előbb jeleztük és méltattuk működését amelyet a két állami műintézet élén kifejtett. Most csak közülük a Magyar Nemzet következő értesülését:

Gróf Keglevich István fölmentéséről egyidejűleg Szék Kálmán belügyminiszter két rendeletet bocsátott ki: az egyik Sombó Sándornak, a Nemzeti Színház igazgatójának szól, a másik Mader Raoulnak, az Operaház igazgatójának. A két rendeletben Szék Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter hangsúlyozza, hogy az intendánsi állást egyelőre nem szándékozik betölteni s a színházak vezetését és igazgatását közvetlenül az igazgatókra ruházza át, a felügyeletet és ellenőrzést Beszerény Viktor miniszteri tanácsos fogja gyakorolni. Minthogy ez az intézkedés tisztán az intendáns által végzett teendőket is egyelőre az igazgató hatáskörébe utalja, a belügyminiszteri rendelet kiemeli, hogy a színházak vezetése és igazgatása tárgyában kiadott szabályrendelet megfelelő módosítása mellett az igazgatók hatáskörét is szabályozni fogják. A belügyminiszter végül a rendelkezésben annak a reményének és várakozásának ad kifejezést, hogy a színházak igazgatói így megbővült hatáskörükben minden tőlük telhetőt el fognak követni, hogy művészi eszméiket és irányzatukat kellőképp érvényre juttassák s a színházak művészi színvonalát minél magasabbra emeljék.

Hírek a Nemzeti Színházról. Pailleron *Ahol vonatkoznak* című vígjátéka esztűrtőkön, e hó 25-én kerül színre 75-ösözür, Réville hercegné szerepében Sz. Prielle Kornéliával. A többi szerepeket is ugyanazok játszzák, akik a legutóbbi szezonban: Horváth, Mihályfi, Dezső, Hetényi, Egreszy, Gyenes, Helvey Laura, Leteti Juliska, V. Molnár Rózi, Mészáros Adrienne, Nagy Ibolya, Kecseri Irén, Boér Hermin, Györgyné. — A múlt szezonban felújított *Fernande* pntéken kerül színre, a oimszerepben Török Irmaival, Clotildeot Márkus Emília, Sénéchalné Helvey Laura, Andrét Mihályfi, Pomerolt Császár, Georgettet Cs. Alszegey Irma játszza.

As Operaházban szerdán az előadás kivételesen félszenkor kezdődik. Ezen az előadásban a Szállások Nemzetközi Kongresszusán résztvevő összes tagok jelen lesznek. Az est műsorát az igazgatóság a következőképpen állította össze:

I. Erkel Ferenc Hunyadi László című operájának nyitánya. II. Bánk bán első felvonása a következő szereposztással: Gertrud királyné — Státtné Otó — Kertész, Bánk bán — Broulik Petur bán — Ney D., Biberach — Szenyői, Udvarmester — Kornay. Az első felvonásbeli nagy kettős táncot Schmidt G. Gáspár B. lejtik. III. A *Csárdás* balet harmadik felvonása. Parasztlakodalom Erdélyben. II. kép. Allegória.

A Várszínház megnyitása. A Várszínház idei hatvani szezonja október 4-én nyílik meg s 1903. március 31-ig tart. A Nemzeti Színház és a M. Kir. Operaház igazgatósága az ez idő alatt tartandó 48 előadásra pályázatot hirdet. A ma kiadott bérleti hirdetmény, tekintettel arra, hogy az operai előadások száma 24 helyett csak 12 lesz, a bérletárakat jelenté-

kenyen olcsóbbra szabja, mint amilyenek tavaly voltak. A drámai előadások rendszeren *csütörtökön és szombaton*, az operai előadások egyike a hó elsője és 10-ike közt, a másik pedig 20-ika és 30-ika közt, de előre még nem határozható napokon fognak megtartani. Bérleti lehet páholyoktól 6 óra, zártkörűekéket és erkélyszékekéket pedig 6 óra és 1 óra is. A 6 óra bérlet helyek bérletárai két részletben is fizethetők.

A Fanchon reprise. Pénteken kerül újból a Népszínház műsorára új betanulással Varney egyik legkedveltebb operettje, a *Fanchon asszony leánya*, amely hét év előtt egyik legnépszerűbb műsordarabja volt a Népszínházban. A darab pénteki előadására mindkét népszínházi pénztárnál s *Szánó*, (Keoskeméti-utca 14.) és *Weiss A.* (Károly-körút 26. szám alatti) dohányfőzsdéiben válthatók jegyek.

A Vigzínház bemutatója. *Héros és Milou* bohózata, a *három grácia*, melynek szombaton lesz a bemutatója a Vigzínházban, a következő szereposztásban kerül színre.

Grandbois — Balassa, Clotilde — Gassi Mariska, Plantin Edouard — Göth, Geneviève — Pécsi Paula, Sam Dovidis — Hegedűs, Heléna — Lenkei Hedvig, Papanoucen — Vendrey, Eugen — Tapolcazi, Poluret — Szerényi, Irma Criqueute — Hegedűsné Ilona, Hippolyte — Tantai, Cabasson — Győző, Benvenuto — Romaszékly, Rose — Fábiny Cornelia.

A Nemzeti Színház ere-eti udjónságai. A Nemzeti Színház legkülönbözőbb eredeti udjónságából, Kemechey Jenő és Malonyar Dezső *Föld* című háromfelvonásos társadalmi színművéből napról-napra folynak a próbák az összes szereplők részvételével. A bemutató előadás október 3-ikára van kitűzve. A darab egyik főalakja egy tőgyőkeres magyar nemzetes asszony lesz (Dobos Kovács Józsefné), akit *Jászai Mari* fog alakítani. Párja ez alaknak egy uri nagyaszonny (Özvegy Vékeyné), akit Sz. Prielle Kornélia kreál, E szíletelt uriaszonny és a meggazdagodott parasztasszony körül tolyik a darab cselekménye.

Blaža Lužja bucsu-elépése. *Blaža Lužja* asszony bucsu-elépéseinek sorozatában holnap, esztűrtőkön el fog lépni *Almásy Tibamér* népszínművében *A tót leányban*. Ez alkalommal fogja utójjára eljátszani Hanka szerepét, amelyet első ízben 1882 november 3-án játszott s amely a művésznőnek egyik legkitűnőbb alakítása volt.

A Fővárosi Nyári Színházról. A *Fővárosi Nyári Színházban* holnap szerdán *Katona József* történeti szomorudjátékát a *Bánk-bán* kerül színre. A oimszerepet *Taury Elemer*, Gertrudist *T. Hadrik Anna* Melindát *Fay Flóra*, Biberachot *Kéthely*, Petur-bánt *Barth*, Tiborecot *Körmeny*, Endre királyt *Daghy* és Ottót *Ermey* játszzák. — Csütörtökön a *Nevelten levelek* című kacagatót francia bohózat kerül színre.

A Népszínház eredeti operett-udjónsága. A *Fanchon asszony leánya* reprizét *Faragó Jenő* és *Barna Izsó* regényes nagy operettjének a bemutatója fogja követni a Népszínházban. A *Casanova* egy előjátékból és három felvonásból áll. A felvonások címei: *Marion*, *Pompador* és *Lia*. E három nót: *Marion*, *Pompador* és *Lia* *Kury Klára* játszza; *Casanovát* pedig *Nyárai Antal*, a *Népszínház* új tagja. A próbák két hét óta folynak az új darabról, *Stoll Károly* rendező és az egyik szerző: *Barna Izsó* karmester vezetésével.

A Magyar Színház bemutatója. A *Magyar Színházban* pénteken bemutatóra kerülő énekes udjónság *A sötét kamra* című 3 felvonásos bohózság tényes új díszlettel és jelmezekkel kerül színre. Az énekszámok közül különösen a *Jó reggelt néni!* című angol kvartett. *Székélnak* parodisztikus játszása, *Szelesley Elza* és *Ráthonyi* kettőse számíthat nagy népszerűsége. Jegy a bemutató előadásra a *Magyar Színház* pénztáránál és a *Dárd Testvérek* zeneműkereskedésében kapható.

Műsorváltozás a Népszínházban. A *Népszínház* e heti műsora következőképp változott meg: holnap szerdán *Kossuth Lajos*, esztűrtőkön *Tót leány* (*Blaža Lužja bucsu-elépése*), pénteken *Fanchon asszony leánya*, új betanulással először szombaton *Fanchon asszony leánya* másodikor, vasárnap délután *Kossuth Lajos*, este *Fanchon asszony leánya* harmadszor.

Premiér az Urániában. Holnap szerdán adják először dr. *Ráth István* tényes kiállítású darabját, az *Angol élet*. 150 színes kép és nem kevesebb, mint 25 kinematogramm élénki a darabot. Az I. rész címe: *As Ocean*, a II. rész: *Modern Babylon*, a III. rész: *High Life*. A sok mozgókép közül a legnagyobb hatásúak ígérkeznek. A baizást a hullámok tengeren (ebben egy óriás hálóval egyszerűen annyi halat fognak, hogy megtegyik vele a hajó); *Hullámteret* az irlandi partokon. Elemténesi gyakrajlat a tengeren. A világ legnagyobb hajójának vizrebocsátása. Vihar az *Atlanti Óceánban*. A koronázási flotta szemlése. Három per az ut Londonon keresztül. Óriási gyárkémény lerombolása. A legutóbbi londoni tüzvész mozgóképe. Angol táncosok. Exmoor-i szarvasvadászat. Hindu ezred elvonulása a királynő előtt. A koronázási díszmenet a kanadai diadalkapu előtt.

Charlotte Wiehe asszony Bécsben. *Charlotte Wiehe* asszony, a skandináv születésű francia színművésznő, aki október első napjában nálunk is lesz fog mutatkozni. Jövő héten négy este terjedő vendégjátékokat kezd Bécsben. A művésznő a *La main, L'homme aux poupées*, a *Souper d'aénu*, a *La chasse au loup* és a *Colombine* című darabokban fog játszani.

A Thea re-Francois kiakktfőnöke. A párisi *Theatre-Francaisnak* turosa pór szakadt a nyakába. Mőre házaban tudvalevőleg megszüntették a kiakktot s így a kiakkt főnöket elmozdították állásától. A detronizált kiakkt főnök most pórral támada meg a színházat. A jó ember, aki művészek dicsőségéről gondoskodott esztűrtő-estére, azt állítja keresetében, hogy ő rendes tagja volt a színháznak s így — nyugdíjra van igénye. A szegény kiakktmester tenyerei üzennyolc esztűndön keresztül álltak a színház szolgálatában s nem tud belenyugodni, hogy most egyszerűen kidobják.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó összes állomásain keresztül ma este a m. kir. Operaház előadása lesz hallható. Előadásra kerül: 1. *Hunyady-nagybány*. 2. *Bánk bán* első felvonása. 3. A *Csárdás balet* harmadik felvonása. Az előadás, mely ma kivételesen fél 9 órakor veszi kezdetét, a Telefon Hírmondón keresztül tisztán lesz hallható, s így mindazok, akik szeretnek a klasszikus zenét, kellemes szórakoztatást találnak az előadásban. A Hírmondón keresztül való meghallgatásával. Az opera közvetítése után a rendes esti előadás következék, majd még 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül.

Angol élet.

(Az Uránia Színház premiérje.)

— Szerző a darabjáról. —

A kontinensen egy nemzetet sem szídnak úgy, mint az angol s egyet sem utánoznak annyira. Stendhal azt írja, hogy minden szellem és tehetség huszonöt százalékot veszít értékéből, ha Angliába jut. Schopenhauer híres dialógiában részleges agylágyulással vádolja őket tulzot bigottériájuk miatt. Most a boer háború lezajlása után különösen izzik az angolgyűlölet, de azért az arisztokráciától kezdve egészen a déli korzó fiatalágáig mindenütt uralkodik a nyirott bajusz és a boruzsájú manchetta. Gazdag és hatalmas nemzetnek kell lennie, amelyet ennyire szídnak — viszont tudjuk, hogy nem a kötelességek birják utánzásra a tömeget. En hat arra törekedtem, hogy jót, rosszat össze oglalva, tiszta képet adjak az angol karakterről s ha gyarlós is lesz a kép, amit alkottam, megvott bennem a szándék, hogy legalább igaz legyen.

Ráth István.

MŰVÉSZET

Eldőt pályázatok. Ma döntötte el a Magyar Iparművészeti Társulat bíráló-bizottsága hat pályázatnak a sorsát és pedig a konyhaberendezés terrájjára kiírt 800 koronás első díjat *Wiegand* Edének, a 200 koronás második díjat *Páltnács* Bélának (Zagyvarekás) ítélte oda. A képes levelezőlapok pályázatának 150 koronás első díjat ugyancsak *Páltnács* Béla nyerte el, akitől még hat pályaművét vásároltak meg 40—40 koronáért. A 100 koronás második díjat *Teikessy* Valeriának ítéltek oda és két pályaművét megvásárolták. *Kratvay* Ferencnek 3 és *Demecskény* Völgy Irának egy pályaművet vették meg 40—40 koronáért. A tükörkeretre, virágtartó-állványra, gyermekruhára és úrvéi közzöntő kártyára kiírt pályázatok meddők maradtak. A beküldött pályaművek egyikének sem ítélték oda a pályadíjat. Mától kezdve nyolc napig a pályaművek megtekinthetők az Iparművészeti Múzeum első emeleti könyvtár szobájában.

Baberer András szobra. Az idén száz esztendeje, hogy a jászói premonstrátus-rendet régi kiváltságaiba visszahelyezték az uralkodó kegyelme. A századik évfordulóra *Takács* Menyhért prépost a rend akkori főnökének, *Baberer* András prépostnak, szobrót állíttat Jászóvározt a templom előtt. A rendő a szobor megalkotásával *Fadrus* Jánost bízta meg.

Angol iparművészeti kiállítás. Az országos magyar Iparművészeti múzeum főllő-uti paolájában teljesen elkészíttek az angol iparművészeti kiállítás rendezésével és 28-án, vasárnap délelőtt megtartják az ünnepélyes vernisszagot. A gyönyörű kiállítást előkelő meghívott vendégek jelenlétében fogja megnyitni dr. *Wlassics* Gyula közoktatási miniszter és jelen lesz azon *Thomson* Lyon, a párisi világkiállítás angol csoportjának igazgatója, továbbá *Herberth* Artur angol főkonzul és sok más előkelőség.

SPORT

A Budapesti Egyetemi Athletikai Klub szeptember 26-án, 27-ikén és 28-ikán a margitszigeti sporttelepen nemzetközi iskolai atletikai és labdarúgó-versenyt rendez. Az atletikai viadalok szeptember 26-ikán kezdődnek és a három napon különböző atletikai számok mellett két bajnokságért is fognak küzdeni, egyik az egynegyed angol mértődes siklítás a másik a 120 yardos gátersvény. Az első labdarúgó-mérkőzés 27-ikén lesz a Budapesti Egyetemi Athletikai Klub és a Cambridge University Association Football-Club között, vasárnap pedig a Margitszigeti Labdarúgó-Csapat ill szembe az angol csap-

pattal. A külföldi sport körök is érdeklődéssel tekintenek a cambridgei egyetemi csapat budapesti szereplésére. Még maguk az angolok is fontosnak tartják kedvenc egyetemük kitűnő labdarúgó csapatának magyarországi útját. Ezt bizonyítja az is, hogy az angol footbaall-szövetség alelnöke, C. W. Alcock a szeptember 27-ik és 28-iki nagy angol-magyar mérkőzésekre Budapestre utazik.

Athletikai verseny Budán. A Budapesti (Budai) Tornaygyűlés ma tartotta meg nagy és díszes közönség jelenlétében országos jellegű atletikai versenyt, melynek eredménye a következők:

I. 100 méteres siktatás junioroknak: 1. Mező Béla (M. A. C.) 11¹/₂ s. 2. Matyók Kálmán (B. B. T. E.) 11¹/₂ s. 3. Gulyás Dezső (O. T. E.) 4. Rupp Jenő (B. B. T. E.)

II. Tavolugrás. 1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) és Gajdó Tibor (B. E. A. C.) holtversenyben 6-17 méter. 2. Gulyás Dezső (O. T. E.) és Schubert Ernő (M. U. E.) holtversenyben 5-77 méter.

III. Magasugrás. (Zárt juniorverseny a B. B. T. E. tagjai számára.) 1. Kosák Endre 150 centiméter. 2. Ekmann Elek 145 cm. 3. Rupp Jenő 145 cm.

IV. 120 yardos (109.6 m.) gátverseny. 1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) 18¹/₂ s. 2. Matyók Kálmán (B. B. T. E.)

V. Diszkoszvetés junioroknak. 1. Kozla András (B. E. A. C.) 34.55 m. 2. Hatmos Károly (F. T. C.) 28.85 m. 3. Szedimayer Aroston (Bp. T. T. S. E.) 26.70 m. 4. Sailer Gyula (B. E. A. C.) 26.55 m.

VI. Rúdugrás junioroknak. 1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) 2.70 m. 2. Kastriner Árpád (B. E. A. C.) 2.60 m.

VII. 1609 méteres siktatás. 1. Gillemot Ferenc (B. B. T. E.) 57¹/₂ s. 2. Nagy József (O. T. E.) 4' 57¹/₂ s.

VIII. 201 méteres gátutás. 1. Kovács Nándor (B. B. T. E.) 28¹/₂ s. 2. Rupp Jenő (B. B. T. E.) 31¹/₂ s.

Hamilkar győzelme. Bennünket külső érdeklődésű versenyt futottak le ma délután a berlin-hoppegarteni pályán a német háromévesek. A 3000 méter távolságú Hertefeld-Bennen volt ez, amelyben részt vett a legjobbnak tartott német hároméves, Hamilkar is. Ezt a mént tudvaleg az utóbbi időkben erősen fogadták a mi St.-Legerünk s tulajdonosa a mai verseny eredményétől telte függővé azt, hogy elküldje Budapestre. Nos hát Hamilkar futásával tulajdonosa meg lehet elégedve, mert a mén könnyen győzött néhány jobb kortársától.

A verseny részletes eredménye a következők: Hertefeld-Bennen. Tiszteletdíj és 10.000 márká. Távolság 3000 méter. Capt. Joó Hamilkarja (Martin) első. Weinberg Prince Hamletje (Hill) második. Siertorf Siroccója (Jones) harmadik. Azután: Saskia (Brady). Könnyen 1 hússzal nyerve, 4 hússzal harmadik. Totalizátor: 10: 13. Helyrefoadások: I. 20: 20. II. 20: 20.

Nyiltér.

A Színye-Lipőczy
Lithion-forrás

Kitűnő sikerrel
Salvator használatik

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és köszvénybántalmak ellen, vizelet növelésére, továbbá a légző és emésztési szervek krónikus bántalmainak.

Húgyhajtó hatású!

Használható! Könnyen emészthető! Csakmártás!
Kapható minden gyógyszerkereskedésben vagy a
Salvator-forrás igazgatóságánál, Eperjesen.
Budapest, főraktár Edesky L. urnál.

Intéző

Kereskedelmileg közzét, az összes fűrészműhelyben kötelesek, aki hosszabb ideig önálló üzemeltető volt, iparvállalathoz keresetlik. A magyar és német nyelv tudása elmaradhatatlan feltétel. Csakias előnyök ezek lesznek figyelmebe véve. Technikai jártassággal, valamint idegen nyelvet bírók előnyben részesülnek. Alantok az ördögi működés bizonyításával, valamint fizetési igények megjelölésével, p. L. 8877-át Hassenstein és Voglerhez, Budapest, Dorontya-utca 9. sz. körtelek.

KRISTALY
ASVANYVIZ

Videkre pontosan szállít a Szt.-Lukácsfürdő-K. tvállalat, Budán

(Az ez rovat alatt közlötöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A Fehér-Tarnóczy-féle pörök eptlógusa. A Kuria I. polgári tanácsa letárgyalta Szabó Miklós emléke és Kovács Antal előadásra alapján a Fehér Miklós örökösét által Tarnóczy Gusztáv ellen indított

ugyvezett obstrukciós perek legutolsóját. E pereknek az volt céljuk, hogy a Tarnóczy által megnyert 96000 korona kifizetését megátolják. A Kuria Fehér Miklós örökösét keresetükkel véglegesen elutasította és ezenkívül ügyvédjüket konok perlekedés miatt 200 korona bírsággal marasztalta.

§§ **Megszüntetett gondnokság.** Báró Wallburg Ernő ellen, aki ellen annak idején a törvényszék — saját kérelmére — a gondnokság alá való helyezést elrendelte, a budapesti törvényszék most, ez évi szeptember hó 3-án hozott határozata értelmében a gondnokságot jogerős végzéssel megszüntette.

§§ **Grün Ede elintézetlen ügyei.** A budapesti törvényszék mára fűzte ki dr. Grün Ede budapesti ügyvéd és vele együtt Urányi (Ungár) Miksa, Pekó József és Radó (Rosenbaum) Zsigmond bűnpártolás miatt szintén vád alá helyezettek bűnügyét. A törvényszék — tekintettel arra, hogy az egyik vádlott és a berendelt 25 tanu közül vagy hat tanu elmaradt — a tárgyalást elnapolta.

TÁVIRATOK

Prominten (Keleti Pors. ország), szeptember 23. Vilmos császár nejevel, Viktória Augusztával ma délelőtt ideérkezett.

Lueger uralma.

Bécs, szeptember 23. A községtagács mai ülésén oly nagy botrány volt, hogy a polgármester kétszer elrendelte a legyelmi bizottság egybehívását, mely kimondta, Elbogen és Hohensinner községtagácsosok kizárását. A polgármester Bielohlaveket is rendutasította egy bécsi lapról tett elítélő nyilatkozatáért, Továbbá Schumayer és Schlechter községtagácsosokat is rendutasította egy rendezavarás miatt.

Szerencsétlenség automobilon.

Tours, szeptember 23. Castris gróf és grófné, amikor tegnap délután leánykájukkal sétakocsizást tettek automobilon, Limeray és Varnest közt egy baleset következtében kiestek a kocsiból. A kocsivezető életét veszítette. A többiek súlyos sérüléseket szenvedtek.

A feosegő Pelletan.

Marseille, szeptember 23. Pelletan tengerészeti ügyi miniszter tiszteletére ma délelőtt reggeltől volt, amelyen körülbelül 1200-an vettek részt. A miniszter több felkérésre válaszolva, beszédet mondott amelyben újból élelkenk tiltakozott egy szomszédos nemzetre vonatkozólag neki tulajdonított ellenséges szavak ellen és hozzátette: Abban a táviratban, amelyben engem mint egy szomszédos nemzet ellen irányuló agresszív tendenciák képviselőjét tüntetnek fel, gyalázatos hazugságot küldtek világra. — A miniszter emlékeztetett arra a küzdelemre, amelyet ő szóban és írásban mindenkori folytatott a hódítási szellem ellen és beszédét azzal jelezte be, hogy ama hazugság terjesztésének célját ebben a közmondásban találja meg: Calumniare audacter, semper aliquid haeret.

A miniszter beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 23. A vasuti minisztérium elutasította az Északi Vasutnak a toherárudíjzabasz telemelése céljából beadott kérvényét.

New-York, szept. 23. (Terményfősség.) (Zárjat.)

Gyapot: New Yorkban heiyben 9.— (9.—). Szept.-re 8.72 (8.79). Decemberre 8.76 (8.76). New-Orleansban helyben 8.1/2 (8.1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphában 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — Zsír: Western steam 11.50 (11.10). Rone és Brothers 11.50 (11.25). — Tengeri irányzata állandó. — Szept.-re 68.— (68.—). Októberre 65.— (—). — Decemberre 60.1/2 (60.1/2). Baza irányzata engedő. — Píros ószi helyben 75.1/2 (75.1/2). Szept.-re 75.— (75.1/2). Októberre — (—). — Dec.-re 74.1/2 (74.1/2). — Jajusra 75.1/2 (75.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 6.1/2 (6.1/2). — Szept.-re 5.— (5.—). Decemberre 5.25 (5.25). — Lászt: Spring Wheat clears 3.10 (3.10). — Cukor: 3.— (2.1/2). — On: 25.90 (26.—). — Ríz: 11.60—11.1/2 (11.60—11.1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 23. (Terményfősség.) (Zárjat.)

Baza irányzata engedő. — Szept.-re 80.— (80.—). — Okt.-re 70.1/2 (—). — Tengeri irányzata állandó. — Szept.-re 61.1/2 (62.1/2). — Zsír: Okt.-re 10.— (10.—). — Januárra 8.62 (8.57). — Szalonna short clear 11.80 (11.80). — Sertészsír: Okt.-re 16.87 (16.80). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Királylányról álmodtam

— Avar Fál fordítása. —

Királylányról álmodtam én,
Sáppadt, kísért volt az arca...
Őt láttam a zold hársa tövében,
Szertelmesen kar karba' lövén.

„Nem kell apádnak trónja nekem,
Nem kell a királyi pálcá,
Nem kell gyémántkoronája sem,
Te kellesz csak, te drága!”

„Az nem lehet” — felelte ő,
„Mert régen a sírba tetted,
S éjjente jövök csak onnan élő,
Mert téged úgy szeretlek”...

Heine.

† **Rendkívüli iskolák.** A párisi Figaro emlékezik meg talán a legérdekesebb iskoláról. Ez egy esti iskola, amelyben kereskedők angol szokásokat tanulnak és arra is oktatják őket, hogy a francia nyelvet úgy beszéljék, mint az angolok. Tapasztalják ugyanis, hogy a párisiak a kalapjaikat, nyakkendőjüket, cipőjüket és keztüjüket szívesen veszik angol üzemekben és szívesen szolgálatják ki magukat angolokkal, ennek folytán néhány cég azt kívánja, hogy alkalmazottai angolosan viselkedjenek. — A pincériskola már nem oly szokatlan Európában. Tanítják benne az angol, francia és német nyelvet, a pincér kötelességét, teendőjét a pincében, a konyhában, azonkívül a terítést, a tálatást, a hus szelvéágását, az asztalkendő összehajtogatását, a módot, ahogy a vendégeknek a helyét kijelölik. Az angolok, akik az ilyen iskolának az értékét elismerik, mivel maguknak nincs részük belőle, a vendéglő alkalmazottait közül nyolcat mindig elküldenek a kontinensre valamelyik pincériskolába. — Kentben van egy iskola, amelyben a leányokat nem a munkában, hanem a játékokban oktatják ki. A célja ennek az oktatásnak az, hogy testileg egészséges asszonyokat neveljenek. Sok mindentelje játék van a tanrendben, de leginkább a kriketeket és a hockeyt (labdajáték) tanítják, amelyek leginkább fejlesztik az izmokat. Az oktatás két évig tart s a leányok minden idejüket a szabadban töltik, hajadonfóvel járnak és bő, kényelmes ruhát viselnek.

† **Radiozon.** Ez egy becses találmány, amelyről a Daily Express ír pétervári értesítés alapján. Olyan találmány ez, mely a tenger alatt járó torpedóhajók vészdelemességét tekintélyesen csökkenteni fogja. Makarov orosz tengerügy szerkesztette s a teletonhoz hasonlít. Minden zajt jelez, még azt is megmutatja, hogy mily irányból s mily távolságban jön a zaj. Az új találmánnyal már sok érdekes kísérletet végeztek. Pétervároft a tengerészeti hivatal egyik szobájában a radiozon pontosan jelzi a tenger alatt járó hajók közeledtét s ha automata készülékkel kapcsolják össze, a radiozon el is sűti a tenger vize alatt elhelyezett aknákat. Az új készüléket természetesen hadihajókon is lehet alkalmazni, amelyek így módon meg vannak védve a tenger alatt járó torpedók támadásától. A radiozon szép vagy borús időben, viharban vagy ködben egyaránt jól működik. Még egy haszna van a radiozonnak: ha vezetéket leássak a földbe, jelzi a közelben lévő folyóvizet. Ilyen módon könnyen rá lehet akadni forrásvizekre is.

† **Zalogházak Kínában.** Kínában is vannak zalogházak. Mint minden kínai intézmény, a zalogház is sok száz éves múlttal dicsekedhetik. A hatóság bárkinek megengedi, hogy záogházat nyithasson, azonban előbb bizonyítania kell, hogy van-e annyi vagyona, amellyel feleit csalás ellen tudja biztosítani. A kínai zalogos ugyanis a kölcsönzött összeg kétszeresét köteles kárpóztatni adni, ha az elzalogosított homit bármikor ki nem tudja adni. Különös, hogy drágakövet nem torgádnak el zalogni s arany vagy ezüst ékszerre sem adnak szívesen pénzt. A Chih-tang-nak, zaloglevelel ez a szövege: A hatóság elrendeli, hogy a kamat tizenhátr hónapon át három százalék. Tizenhat hónap múlva a ki nem váltott zalog a zalogházas, aki azt tehet vele, amit akar. Minden kárt, amit háborút elemi csapás, a bogarak vagy patkányok okoznak: a zalogos és zalogba tevő mint az ég különös akaratát tekintti. Zug-zalogházak is vannak Kínában. Southa ennek az üzletnek a neve. A Southa inkább a már elzalogosított holmira ad kölcsönt óriás kamatra s csak három hónapi időre. Csak az vagy vitás kérdés esetén az ügyet nem lehet bíróság elé vinni. Az üzletek tulajdonosai folytonos rétegében élnek, mert ha csaláson éri a hatóság, egyszerűen felakasztja őket.

† Régi csipke. Egy hölgy elmondja egy amerikai folyóiratban, hogyan készített a „rég” csipkéket. Utazásai közben elment Velencében egy gyárba, ahol asszonyok kézimunkával csipkéket és himzéseket csináltak, közöttük a gyauflan utánszp számára „rég” csipkét is. A „Point d'Alençon” készítéséhez mindenekelőtt ráerősítenek egy darab tartós posztóra pergamentpapíros, vagy kemény barnapapíros. A mustárt gondosan kipontozták a papírosra s a mintázatot összekötő fonallal kitűzdeltek, az így előállított vázlaton keresztül aztán a csipke. Egyik asszony megcsinálja előbb a rezeszerű hátteret, amireh nem kell valami nagy ügyesség, csak türelem. A következő munkáns megcsinálja a mustra alaprajzát, a harmadik a finomabb rajzolatokat. Végül következik az a munkánő, akinek nagyon ügyesnek kell lennie, mert az a legszebb ékítményeket végzi a csipkén. A féroelést azután eltávolították s a szép csipke készen van. Olasz családok sokfelé foglalkoznak ilyen csipkekészítéssel. A leányok végzik rajta a könnyebb munkát, az anyák és a nagyanyák a finomabbat. Ügyes csipkemunkánő az egészet meg tudja csinálni, de ez idővesztéssel járna.

† Betegségterjesztő kutyák. A kutyát sokan szeretik: de nagyon kevesen tudják, hogy a ház hű őrzője: a kutya, emberek betegségének lehet okozója és továbbterjesztője. Hogy a veszett kutya marása milyen veszedelmes, az ismeretes. A másik betegség, amelyet a kutya terjeszthet, az emberiség legpusztítóbb nyavalya: a tüdőgümőkór. A gümőkórral megterhelte kutya, ahol megfordul, természetesen tovább terjesztője lesz a bajnak. Az ilyen kis ölebet különben is beözögteni szokták. Játsszanak, tréálnak vele, esetleg ökölgatják s ez mind alkalom a terjedésre, hogy a betegség csirák magukba szedik. A kutyák terjesztői még sok más betegségnek is, amilyen például a galandféreg. A kutyákkal való érintkezésnél óvatosságnak kell lennünk, mert azok a nekünk kedves állatok nagy betegségnek lehetnek az előidézői.

† Új mentőcsónak. A norvég életmentő társulat kísérleteket tett egy új mentőcsónakkal, amelyet Doenvig kapitány szerkesztett. A csónak tizenhat személyre szól, ezer font készletet vihet, ezerháromszáz font vizet, egy légszivattyút, vitorát és kormányrudat. Kereszteszetben nyolc lábnyí s a fedélzetben van elhelyezve egy hajó elsüllyed, a hullámok mindárt a hátukra kapják. A kísérletek minden tekintetben sikerültek. Doenvig kapitány, a felutaló, tizenkét mátróval és három újságíróval ült a csónakba, amelyet aztán átvetettek a fedélzeten. Egy pillanatra eltűnt a hullámok közt, de csakhamar megjelent a víz felszínén, mire a benne lévő k zászlót lobogtattak, annak jelöl, hogy ámbár összeültek a hullámokkal, semmi bajuk nem történt. A vitorla erejét is teljes eredménnyel próbálták ki.

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

— Megkezdődött a választás. A kereskedők Majakin, ezt a vén ördögöt akarják polgármesterré. Halhatatlan az öreg, mint az ördög. A leányát Szmolinnhoz adja... emlékezel erre a vörösré? Azt mondják, hogy nagyon tisztességes ember... ámbár ma minden gazembert tisztességes embernek neveznek. Afrikán Szmolinn most adja a művelt embert s már sikerült bejutnia a jobb társaságokba. Adott valami jótékony adományt s egyszerre bejutott közéjük. Arca után ítélve ez az ember első rangú gazember, de mérsékelné tudja magát s ezért szerepet fog játszani. Szmolinn liberális. A liberális kereskedő a farkasnak és disznónak, a varangynak és kigyónak keresztezése.

— Vigye el őket az ördög! — mondta Foma egykedvűen. Mi közöm hozzájuk? Mit csinálnak különben? Iszol?

— Iszom. Hát miért nem innám? Iszom, mert el akarom ojtani szívem lángjait... Hát te? Még mindig iszol?

— El kell mennem az öreghez — mondta Foma.

— Csak rajta!
— Nincs kedvem... prédikálni fog.
— Hát ne menj!
— De kell!
— Akkor menj!
— Mit okoskods? — mondta Foma elégedetlen hangon. — Mintha olyan nagyon jó dolgod volna.
— Nekem? Hála Isten nagyon jó dolgom van, — mondta Jesov, miközben leugrott az asz-

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Az új százkoronások. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa csütörtökön Budapesten tartja ülését. Ezen az ülésen fogják a főtanács elé terjeszteni a százkoronás jegyek kibocsátásáról szóló hirdetményt jóváhagyás végett. Az új százkoronás bankjegyek október végén kerülnek forgalomba.

Az öbndai takarékpénztár. Mint megbízható forrásból értesülünk, a Budapest III-ik Kerületi Takarékpénztár igazgatósága legutóbb megtartott ülésén konstátálta, hogy az újonnan kibocsátott 510 darab részvény mind teljesen el van helyezve. A társaságnak ezek szerint, szemben az előbbeni 99.200 korona részvénytőkével, jelenleg 198.400 korona részvénytőkéje és 75.000 korona tartalékalapja van. Az igazgatóságnak az a szándéka, hogy a legközelebb megtartandó közgyűlésen a részvénytőkének 300.000 koronára való fölemelését javasolja.

A newyorki tőzsde. New-Yorkból jelentik szeptember 22-iki telettel: A nemzeti bank kénytelen lévén a kölcsönök korlátozásával helyreállítani a törvényes tartalékot, ez kezdetben likvidációra adott okot. Később azonban árfolyamemelkedés állott be érdekelt jelentékeny spekulánsok beavatkozására, a nélkül, hogy ezáltal az eladási kedv lényegesen emelkedett volna. Tekintélyes bankárok a banktartalékok mult szombati vállalkozását, tekintettel a valóságos hatalmas tartalékokra, csak szívesen manővernek tartják. Zárlat nehézkos. Részvényforgalom 300.000 darabot tett ki.

Az Anker élet- és járadékbiztosító-társaságnál (Magyarországi vezérképviselet: Budapest, VI., Deák-ter „Anker-nóvár”) 1902. aug. havában benyújtották 6-4 ajánlatot 3,993,444 korona biztosított összegre és kiállítottak 551 kötvényt 2,991,339 korona összegre. A január-augusztus havi időszak alatt benyújtottak 6536 ajánlatot 35,363,781 koronára és kiállítottak 5965 kötvényt 39,927,269 koronára. Kárók és esedékesek vált elérési biztosítások olytán eddig 286,000,000 kor. fizetettel ki. — A haláleseti biztosítósoknál az A osztálykeret szerint a nyeresémosztalék az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál a B osztálykeret szerint az egyes biztosítások jennáltsa 61a befizetett összes díjak 39%-a, tehát fokozatosan emelkedőleg az egyes évi díjak 9. 12. 15. 18. 21. 24%-a fizetettel ki nyeresémosztalék gyanánt készpénzben. A társaság vagyona 1901. december 31-iken 145 millió korona. Biztosítási állomány 511 millió korona.

Vetőmagvak. (Maudliner Odón tudósítása a Ludapesti Napló számára.) Az ilet csendes, mert készárból még alig került valami piacra és a beérkezett minták csak mint átlagminták (tájékoztatóra) jöhetnek tekintetbe. Idei termésű lucernából néhány kis tétel lett forgalmazva, a mőség jobb, mint a kezdetben beérkezett mintáké volt. Baltacim. Ami eddig idei termésből átalulva lett, oly gyenge minőség, hogy kivételre nem való és így vételek nem történtek. Oszti

borsónak, ószi búkkönynek, szösös búkkönynek, bíborberégek a letolyt héten is jó kereslete volt.

Jegyzések nyers-árúért 50 kilónként Budapesten. Lucerna új termés 48.—53.— K., lóhere 50.—55.— K., bóbberéke 13—20 K., baltacim 12—14 K., ószi búkköny 12 1/2—13 1/2 K., ószi borsó 7 1/2—8.— K.

Szeszült. (A Budapesti Napló tudósítójától.) Az ószi ilet, mely ez idén szokatlanul korán indult meg, ismét némi lendületet hozott a szeszüzletbe és lehetővé tette az áraknak az eddigi jegyzéseken való tenartartását. Természetesen a válság, amelybe szesziparunk a felhalmozott készletek által jutott, ezzel megoldva nincsen és a mérvadó körök előbb-nöbbségis csak az árak leszállításának eszközéhez kénytelenek lesznek folyamodni. Mai jegyzések: nyerseszéért finomított részére 39.—39 1/2. finomított szeszért nagyban 143—143 1/2, kicsiben 144—145, denaturált szeszért nagyban 30—30 1/2, kicsiben 31—32 korona helyben.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor jelentése a Budapesti Napló részére.) A forgalom e cikkben azonnali szállításra korlátozott volt, mint egyes kisebb denaturálók erősebb kínálati iletján, kik készleteiken minden áron tul akarnak adni. A fogyasztók tartózkodók voltak. Kétségek iránt már jobb az érdeklődés, mert mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy a tengeri termsz az idén várakozáson alul fog kiütni. Mai nagybani jegyzések azonnali szállításra 31 1/2—32 1/2, egy éven belül történő elszállításra 32 1/2—33 1/2 korona pro 10,000 literlok, ingyen barretban, a budapesti állomásokra szállítva, készpénzüzetés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrelók 1 koronával drágábbak.

Petroleum. (Hesz Lázló és Társa jelentése a Budapesti Napló részére.) Az ilet menete a rövidbe napok beálltával élekebb lett, az árak igen szilárdak. — Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 46.— korona. Orosz 3 csillagos petroleum 39.— korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 37.— kor. Elsőrendű Standard petroleum 35.50 kor. Benzin 49.— korona. Amerikai császáróla, ottani finomítás 59.— korona. Amerikai eszáróla, belöldi finomítás 46.— korona. Az árak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett 20% göngyuly, az itteni vasut-hoz szállítva értendők. Kékgális I. vasmentes 54.— korona. Zöldgális 8.— korona. Carbolineum I. 15.— korona. Carbolineum II. 14.— korona. Bacu gépolaj (orosz) 40.— korona. Oliva gépolaj I. 78.— korona. Oliva gépolaj II. 72.— korona. Tovothe gépkenőcs 60.— korona.

Borjüvásár. 1902. évi szeptember 26-án. (A budapesti marvásárteri vásár-pénztár részvény-társaságtól.) Felhajtás: Belöldi élő borjú 526 drb, leölt borjú — db, bécsi borjú — db, — db., nővendékmárha 32 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzések. — Belöldi élő borjú I. rendű 88—100 l-ig, kivételre 110 —, II. rendű élő borjúkért 72—84 l-ig, I. kilónkint, leölt borjú I. r. — l-ig, II. r. — l-től — l-ig, kivét. I. kilónkint levonas nélkül. Rugott borjúkért 40—60 l-ig. Nővendékmárha — l-től — l-ig, I. r. — l-ig, középmínőségű 40—53 l-ig, alarendelt — l-ig, I. kilónkint. Bárány élő — k. leölt bárány — k. kivételre ar — k-ig páronkint. — Az irányzat változatlanul szilárd.

Sertéskonzumvásár. (A székeslővárosi sertés-vásár és községöldi intézősége.) Szeptember 23-án. Főhajtás: Zsirtsértés, egy mint óreg I. rendű 350 kilogrammon felül — darab, II. rendű 250—350 kilogrammig — darab, mind — darab, silány — darab,

trálról. — Hej de lerántottam tegnap egy frátert. Es hallottam egy okos anekdotát.

— Hadd el! — mondta Foma. — Isten vedled, megyek!

— Hát menj! Ma jó kedvem van, nem tudok nyöszörögni...

Foma elment. Mikor kiért, hallotta, hogy Jesov hangosan énekel.

Majakinéknél Ljuba fogadta. Izgatottan, vidáman jött elébe s gyorsan mondta:

— Te vagy? Istenem! Milyen halovány vagy... sovány... Látszik, hogy milyen életet élsz.

Arca eltorzult s szinte sugva folytatta:

— Oh, Foma. Te még nem tudod. Hallod? Csenget. Talán 6 az.

A leány kirohant a szobából. Foma csodálkozva állt meg, még annyi ideje sem volt, hogy Majakin után kérdőszókat mondhatna. Majakin otthon volt. Hosszu ünnepi ruhában, rendjeleivel földiszítve állott az ajtóban s kinyújtott kezével az ajtófélfába kapaszkodott. Zöld szemével Fomat nézte s mikor ez érezte, hogy Majakin rajta nyugtatja tekintetét, fölemelte fejét. Tekintetük találkozott.

— Jó napot, uraszkám! — kezdte az öreg s szemrehányó pillantást vetett Fomára. Honnan méltóztatták? Ki szírta ki a zsirját? Igaz, hogy a disznó a pocolyát keresi, Foma pedig az olyan helyeket, ahol rosszul él?

— Nem tudna udvariasabban beszélni? — kérdezte Foma sóton.

Az öreg hirtelen összerázkódott, lábai reszketni kezdtek, pislogott s kezével görcsösen kapaszkodott az ajtófélfába.

— Utat! — mondta.

Foma félreállt s látta, amint egy alacsony, gömbölyű ember lép be, aki Majakin előtt meghajolva, rekedt hangon mondta:

— Jó napot, atyám!

— Jó napot, fiam. Jó napot! — felelte az öreg, miközben zavartan mosolygott.

Foma félreállt az útból, egy székre ült, a

kíváncsiság gyötörte s úgy nézte az atya és fia találkozását.

Majakin összeráncolt szemmel, szótlanul nézett fiára. A fiu három lépésnyire állott atyjától, magasan tartotta már szürkülő fejét, összehúzta szemöldökét s nagy, sötét pillantással nézett atyjára. Így néztek egymást szótlanul egy darabig, míg végre Majakin megtörte a csendet:

— Megöregedtél, Tarasz.

Tarasz mosolygott. Egy lépést tettek mindketten előre s Tarasz kinyújtotta a kezét.

— Nos... adj egy csokót! — mondta Majakin pompán.

A két férfi összeölekezett, megcsókolták egymást, aztán mindketten visszaléptek. Ljuba örmében sikoltott, Foma pedig ide-oda mozgott ülőhelyén és érezte, hogy lehellele elakadt.

— Oh, ti gyermekek, ti vagytok a szívsebei s nem örmői — panaszkodott Majakin, aztán kiegyenesedett s miközben leánya felé fordult, így szólt:

— Es te elolvadsz a meghatottságtól! Siess és készíts valami enniválót... Teft... Ugye öreg, el is felelted már, hogy milyen formát van?

Tarasz esőndösen mosolygott. Fekete ruhában volt.

— Uj le! Mesöld el, hogy hogyan éltél s mit cselekedtet? Hova nézel? Oda? Oh, ez a keresztifiam... Gorgyjev Ignác fia, Foma... Emlékszel még Ignácra?

— En minderre emlékezem még — mondta Tarasz.

— Ugy? Nagyon szép, ha igaz. Mag-nósútlé?

— Ozvegy ember vagyok.

— Vannak gyermekeid?

— Kértő volt. Meghaltak.

— Kár! Lett volna unokám.

— Szabad szivaroznom? — kérdezte Tarasz.

— Csak rajta! Niní, szívart szívész?

(Folytatása következik.)

Hatal nehéz 300 kilogramm felül — darab. közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süléd — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husserlet ugyint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 140—300 kilogramm — darab, süléd — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás Összege 443 darab. Előző napi maradvány 145 darab, Összesen 583 darab. Eladott 546 darab. Maradvány 37 darab. A vásár irányzata lanya. — Következő árak jegyzetük: Zsírseres: Öreg I. rendű 850 kilogramm felül 90 — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 87—88 fillérig. Kanuló — fillérig, süny — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 96—100 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 92—100 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 82—92 fillérig, süléd — fillérig, malac 82 — fillérig. Husserlet: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süléd — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig, kilogrammonként, elősltyban.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentettek 12592 darabot ebből a vásár elején felhajtottak 4273 darab fiatal sertést, 7971 darab magyar hizott sertést és — darab nehéz sertést. Összesen 12244 darabot.

Az irányzat lanya volt. Jegyzések: klg.-kint elősltyban (a lojyasztási adó nem számítva). Elősltyban sertés 101—104 fillér, sivételesen — fillér, közép minőségű 95—99 fillér, könnyű sertés 87—93 fillér, fiatal sertés — fillér, küldő 74—96 fillér.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, szeptember 23.

Jó kínálat mellett nyugodt volt ma az üzletmenet. Forgalmomba került 34.000 métermáza buza néhány fillérrel alacsonyabb árakon.

Más gabonafajtákban nem változtak az árak. Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 82 k. 7 K. 60 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 60 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 55 l., 500 mm. 82 k. 7 K. 62 1/2 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 82 k. 7 K. 30 l., 600 mm. 81 k. 7 K. 50 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 30 l., 600 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 27 1/2 l., 200 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 25 l., 300 mm. 80 k. 7 K. 45 l., 400 mm. 80 k. 7 K. 55 l., 500 mm. 80 k. 7 K. 30 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 15 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 15 l., 200 mm. 80 k. 7 K. 30 l., 200 mm. 80 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 05 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 40 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 40 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 45 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 25 l., 100 mm. 77 k. 6 K. — l.

Makói: 2100 mm. 79 k. 7 K. 40 l., 1900 mm. 80 k. 7 K. 40 l.

Fejérmegyei: 1600 mm. 78 k. 7 K. — l.

Pestmegyei: 500 mm. 82 k. 7 K. 37 1/2 l., 800 mm. 81 k. 7 K. 40 l., 200 mm. 80 k. 7 K. 40 l., 100 mm. 81 k. 7 K. 40 l., 150 mm. 80 k. 7 K. 40 l., 300 mm. 81 k. 7 K. 45 l., 800 mm. 80 k. 7 K. 45 l., 800 mm. 80 k. 7 K. 20 l., 100 80 k. 7 K. 10 l., 100 mm. 80 k. 7 K. 27 1/2 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 15 l., 800 mm. 79 k. 7 K. 25 l., 300 mm. 79 k. 7 K. 15 l., 720 mm. 79 k. 7 K. 20 l., 100 mm. 79 k. 7 K. 10 l., 200 mm. 79 k. 7 K. 05 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 05 l., 200 mm. 79 k. 7 K. 10 l., 100 mm. 78 k. 7 K. 15 l., 200 mm. 79 k. 7 K. 15 l., 200 mm. 77 k. 7 K. — l., 100 mm. 79 k. 7 K. — l.

Bácskai: 3000 mm. 77 k. 7 K. 25 l.

Kalocsi: 1500 mm. 77 k. 7 K. 15 l., 2100 mm. 77 k. 7 K. 13 1/4 l., 2000 mm. 77 k. 6 K. 97 1/2 l.

Babási: 2000 mm. 78 k. 7 K. 27 1/2 l., 1000 mm. 80 k. 7 K. 27 1/2 l.

Mind három hónapra.

Ősz: 470 mm. 6 K. 22 1/2 l., három hónapra, 300 mm. 6 K. 15 l., 500 mm. 6 K. 15 l., 400 mm. 6 K. 12 1/2 l., 200 mm. 6 K. 11 1/2 l., 100 mm. 6 K. 10 fillér.

Árpa: 300 mm. 5 K. 35 l., 400 mm. 5 K. 45 l., 400 mm. 5 K. 19 l., 200 mm. 5 K. 20 l.

Zab: 600 mm. 5 K. 90 l., 200 mm. 5 K. 85 l., 100 mm. 5 K. 75 l., 150 mm. 5 K. 70 l.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 87 1/2 l., kocsiba rakva.

Készpénzfutás mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti árak és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

M a r k a	Kilón	Kilogramm ára		Kilón	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	79	0,—	0,—	80	7,10	7,40
"	78	0,—	0,—	80	7,05	7,35
"	79	7,08	7,35	80	—	—
Felsőmegyei	78	0,—	0,—	80	7,10	7,40
"	77	0,—	0,—	80	7,05	7,35
"	78	0,05	7,35	80	—	—
Felsővidéki	79	7,—	7,35	80	7,05	7,40
"	78	0,—	0,—	80	7,05	7,40
"	77	0,—	0,—	80	7,15	7,35
"	78	6,90	7,15	80	—	—
Bácskai	79	6,80	7,20	80	7,05	7,35
"	78	6,85	7,20	80	—	—
"	77	6,85	7,05	80	—	—
"	78	6,85	7,05	80	—	—
Babási	79	6,90	7,15	80	—	—
"	78	6,85	7,10	80	—	—
"	77	6,80	7,05	80	—	—
"	78	7,—	7,25	80	—	—
"	79	7,05	7,30	80	—	—

Egyes gabonafajták	Kilón	Kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Köze	70—76	6,10	6,25
"	—	6,25	6,—
Árpa	60—65	5,25	6,40
"	65—64	4,15	5,25
Zab	50—55	4,—	5,—
"	55—49	3,65	4,—
Tengeri	0	0,—	0,—
"	0	0,—	0,—
Repe	0	0,—	0,—
"	0	0,—	0,—
Köze	0	0,—	0,—

A határidőszület folyamán a következő kőteések történtek:

- Októberi buza 1902. : 6.80—6.82—6.83
- Áprilisi buza 1903. : 7.08—7.10—7.12
- Októberi rozs 1902. : 6.08—6.10—6.11
- Áprilisi rozs 1903. : 6.27—6.28—6.29
- Októberi zab 1902. : 5.59—5.61
- Áprilisi zab 1903. : 5.87—5.90—5.90
- Májusi tengeri 1903. : 5.49—5.52
- Augusztusi repe 1902. : —

Déli óraker a következő záróárak állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

- Októberi buza 1902. : 6.82—6.88
- Áprilisi buza 1903. : 7.11—7.12
- Októberi rozs 1902. : 6.09—6.10
- Áprilisi rozs 1903. : 6.27—6.28
- Októberi zab 1902. : 5.61—5.62
- Áprilisi zab 1903. : 5.89—5.90
- Májusi tengeri 1903. : 5.53—5.54
- Augusztusi repe 1902. : —

Délután fél 5 óraker zárul:

- Buza októberre 1902. : 6.84—6.85
- Áprilisi buza 1903. : 7.12—7.13
- Októberi rozs 1902. : 6.11—6.12
- Áprilisi rozs 1903. : 6.27—6.28
- Októberi zab 1902. : 5.61—5.62
- Áprilisi zab 1903. : 5.89—5.90
- Májusi tengeri 1903. : 5.53—5.54
- Augusztusi repe 1902. : —

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde változatlan, külföldi jegyzésekre esősened, tartott irányzatot folyt le csupán Osztrák-Magyar államvasutak és Magyar jelzálogbank-részvények szilárdultak. Az általános hangulat tartózkodó maradt.

Valuta és érváltó változatlan.

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 658.—698,75. Jelzálogbank részvény 477,50—479,50. Államvasuti részvény 718,50—719,50. Déli vasút 79.—korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyárjarek 120,20—120,70 százalék. Koronajarek 97,97—98,07 %. Jelzálogbank részvény 479.—480.—. Lesszámítol bank részvény 461,60—463.—. Osztrák hitelrészvény 688,25—688,50. Kőbányai gőztelgyáry részvény 740.—750.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 685.—. Rímamurányi vasúti részvény 497.—498.—. Közúti Vaspálya részvény 626.—627.—. Déli vasút részvény 79.—80.—korona.

A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 687,25. Magyar hitelrészvény 729.—. Lesszámítolbank részvény 463.—. Rímamurányi vasúti részvény 597.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 717.—. Közúti vasút részvény 626.—. Villamos vasút részvény 828.—korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ártolyanokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös erdőnyi — korona, vörös bánsgyi — korona, középszemű — korona, magyar szemű — korona. Disznószi: budapesti 75—75,50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 81,80—82.—, korona, 3 darabos 86.—86,50 korona. Istenölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 11.—11,25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 14,50—14,95 korona, 85 darabos 18.—18,25 korona. Aszonnaliszálitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.—, 10,25 korona, 100 darabos 13,75—14.—, korona, 85 darabos 17,75—18.— korona. Szilvai: elavoniat 16,75—16.— korona, szerbiai 13,50—13,75 korona. Aszonnai való szállitásra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, szeptember 23. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A készpénz-piacon vásárlási kedv hiányában a képzeltet legnagyobb esőnd alakodott s az irányzat kedvetlen és báygodt volt, különösen búzaban, amely cikk 5 fillérrel előslőbb lett, mint volt a mult hét végén. Határidőkre kezdetben tetemes vásárlási kedv mutatkozott s az irányzat győngdült. Az ártolyamok zárlatok részben javultak, rozs és tengeri megtartotta tegnapi ártolyamát. Buza és zab 2—3 fillérrel hátrányban maradt. Buza őszre 7,05—7,06, buza tavasza 7,30—7,31, rozs őszre 6,40—6,42. Zárlatok: buza őszre 7,08, rozs őszre 6,43, zab őszre 5,93, tengeri szeptember—októberre 5,95 K.

A bécsi értéktözsde.

Az előslősséden esősened volt a forgalom. A déli tőzsdén szintén esősened volt a forgalom és az árak változatlanok.

Zárlatok élénk volt a forgalom. Az irányzat esősened.

Bécs, szeptember 23. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyárjarek 120,50. Iliza és szegedi kölcsön sorozegy 161,75. Magyar vasúti kölcsön ezüstben —. Magyar kőszén vasúti állami kőszén —. Magyar jenszámítók- és penzváltóbank —. Rímamurányi vasútrészvény 496,50. Magyar koronajarek 98.—, 4 1/2%-os Magyar földleherm. kőszén 97.—. Magyar hitelbank részvény 728.—. Magyar nyeregnyeri kölcsön sorozegy 205,75. Kassa-odobergyi vasúti részvény 378.—. Magyar keresk. bank —. Magyar kukorika 1310.

Bécs, szeptember 23. (Osztrák értékek zárlata.) 4 3/4%-os papírjarek 101,15. 4 1/2%-os osztr. aranyárjarek 121,10. 1890-os sorozegy 151,75. Osztrák hitelrészvény 429.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyet 457,50. Osztrák-magyar bank 1592. Déli vasút 77,75. Dunagőzhajózási részvény 936.—. Dohányrészvény 623.—. Césárszi és királyi arany 11,36. Német bankváltók 117,10. 4 3/4%-os ezüst jarek 101.—. Osztrák koronajarek 100,05. 1864-iki sorozegy 251.—. Osztrák hitelintézet részvény 687.—. Unionbank 542.—. Osztrák Länderbank 367,75. Osztrák-magyar államvasút 716,50. Elbavölgy vasút 468.—. Alpesi bányarészvény 377,50. 20 irak. arany 19,07. Londoni váltóár 236,62 Bécsi iramway Litt E. —. Hécsi iramway Litt A. —. Lipót kőb 359.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, szeptember 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magányforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 686,75. Magyar hitelrészvény 728,50. Angol-Osztrák bank 278,50. Bécs bankjegyet 458.—. Union bank 542,50. Länderbank 398.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 716,75. Déli vasút 78.—. Elbavölgy vasút 468,50. Eszaki nyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 323,50. Rímamurányi vasúti 497.—. Alpesi bányarészvény 278.—. Májusi jarek 101,15. Magyar korona jarek 98.—. Török sorozegy 116,75. Német birodalmi márká 117,11—117,14. Napoleon-d'or 19,07.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, szeptember 23. (Tőzsdéi tudósítás.) Bár a tegnapi nyugati tőzsdék nehezképpen zárltak, a tőzsdéi élet bányászterekben jó irányzattal indult, ami összefüggésben van a hōvegi darabúséglettel és a visszavásárlásokkal, amelyek a nevezett értékekben tegnap történt eladások tettek szükségessé. Állampapírok is szilárdok voltak, vasutak esősenedek. Csak Canada Pacific szilárd. Egészben az üzlet szük határok közt mozgott, Magánkamaláb 2 3/4%.

Berlin, szeptember 23. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjarek —. Osztrák aranyárjarek 103,30. Elbavölgy vasút —. Magyar koronajarek 98,50. Osztrák-magyar államvasút 153,00. Kassa-odobergyi vasút —. Bécsi váltóár 85,30. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 188,40. Aitalkos villamosüzlet Edison 170.—. Gelsenkirchen 173,80. Laura-kőb 208,75. 4 3/4%-os ezüstjarek 101,30. 4 1/2%-os magyar aranyárjarek 101,25. Osztrák hitelrészvény 216,60. Déli vasút 20,40. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 216,50. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 97,25. Török dohányrészvény —. Olasz jarek —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 170,50. Harpeni 169.—. Az irányzat csendes.

Berlin, szeptember 23. (A Magyar Napló tudósítójának távirata.) Leti forgalom 4 1/2%-os magyar aranyárjarek 101,25. Magyar koronajarek 98,75. Osztrák hitelrészvény 216,50. Osztrák-magyar államvasút 163,90. Déli vasút 20,30. Eszaki nyugati vasút 216,50. Elbavölgy vasút —. Orosz bankjegyek készpénz —. Buschtiehrádi —. Orosz bankjegyek (Ultimeo) Lombard —.

Páris, szeptember 23. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —. 4 1/2%-os osztrák aranyárjarek 104,95. Osztrák Länderbank 380.—os francia jarek 100,10. Ottomanbank 583.—. 3 1/2%-os francia jarek 101,20. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút —. 4 1/2%-os magyar aranyárjarek 103,30. Párisi bankrészvény 1064.—. Olasz jarek 102,50. Francis törizeth. jarek 100,30. Osztrák földhitelezési részvény 1300.—. Török onányrészvény 354.—. Az irányzat báygodt.

Frankfurt, szeptember 23. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjarek 101,50. 4 1/2%-os osztrák aranyárjarek 103,40. Magyar koronajarek 98,00. Osztrák-magyar bank 114,80. Déli vasút 20,40. Elbavölgy vasút 118.—. Londoni váltóár 244,50. Bécsi bankjegyet 115,70. Villamos részvény 120.—. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 87,50. 4 1/2%-os ezüstjarek 101,35. 4 1/2%-os magyar aranyárjarek 101,40. Osztrák hitelrészvény 216,70. Osztrák-magyar államvasút 154,10. Eszaki nyugati vasút —. Bécsi váltóár 85,35. Párisi váltóár 811,83. Unio bank —. Alpesi bányarészvény 187.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 23. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ártolyamok januárta. Leti forgalom Osztrák hitelrészvény 216,25. Német bank —. Disconto 188,25. Berlim kereskedelmi bank —. Gelsenkirchen —. Harpeni 168,50. Laura-kőb —. Olasz jarek —. Az irányzat csendes.

Hamburg, szeptember 23. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjarek 101,10. 1880. sorozegy 153,25. Déli vasút 20,35. 4 1/2%-os osztrák aranyárjarek 103.—. Osztrák hitelrészvény 216,50. Osztrák-magyar államvasút 153,75. Olasz jarek 102,95. 4 1/2%-os magyar aranyárjarek 101,30. Az irányzat csendes.

Budapesti kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 23. A sertésüzlet irányzata: szilárd. A) Huszú sertések ára: I. A) Magyar előslőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 104—108 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 113—114 fillérig. Fiatal közép (páronként 250—300 kilogramm terjedő súlyban) 112—113 fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar előslőrendű: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 250—300 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

I.

Hunyadi nyitány.

II.

Bánk bán.

I. felvonása. Zenéjét szerzte Erkel Ferenc. Szövegét írta Egressy Béni.

III.

Csárdás ballet

III. felvonása.

Kezdeté 8 1/2 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

Coriolanus.

Tragédia 5 felvonásban. Írta Shakespeare. Fordította Petőfi Sándor.

Személyek:

Coriolanus	Szacsavay	Aufidusz	Beregi
Titus Lartius	Egressy	Alvezere	Mihályfi
Cominius	Molnár	Volumnia	Jászay
Menenius	Urbázi	Virgilia	Maróthy
Sicinius	Gál	Valeria	Hegyesi
Brutus	Gyenes	Szobaleány	Meszlényi

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

A polgármester ur.

Bohózat 3 felvonásban. Írta Schönhán és Kadelburg. Fordította Zempléni P. Gyula.

Személyek:

Kovácsnézi	Hegedűs	Dr. Seberényi	Góth
Ilona	Hunyady	Dr. Solymar	Gyöző
Agota	Lenkei	Kalmár Zsófi	Hegedűsné
Piroska	Fábián	Juci	Bálint
Gyuri	Bárdi	Vince	Kassay
Gélelelvi	Tapolcai		

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

Kossuth Lajos.

Történeti korrajz 5 felvonásban, IX. képben zenével. Írta Ifj. Bokor József.

Személyek:

Jelašić	Szabó A.	Kossuth	Szirmai
Hedegeő	Kovács K.	Mészáros	Mátrai
Patai Ernő	Kasák	Deák Ferenc	Szilágyi
Góld Iszák	Horráth	Févezér	Szardahelyi
Eszter	Dóry	Nyári	Kalocsai
Sámuel	Iványi	Pázmándi	Kiss M.

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

Herkules munkái.

Operett 3 felvonásban. Írták G. A. de Callavet és Robert de Fiers. Fordította: Kesztelyi Ernő. Zenéjét szerzte: Claude Terrasse.

Személyek:

Herkules	Sziklai	Amphiteus	Delli
Palemon	Boross	Hannon	Iványi
Orpheus	Páláshy	Lysias	Kalocsai
Angias	Ráthonyi	Omphale	Szelestei
Lysias	Mátrai	Erichtona	Margó Z.
Xanthias	Giréth	Opora	Álmássy L.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

Elsőször:

Angol élet.

Írta Ráth István.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FOVÁROSI NYIRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

Bánk bán.

Történeti szomorjáték 5 felvonásban. Írta Katona J.

Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI NYIRI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. szeptember hó 24-én.

Liselott.

Vígjáték 5 felvonásban. Írta Stobitzer Henrik. Fordította Csörgő Hugó.

Kezdeté 7 óraker.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operabáz	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Aida	A hol unatkoznak	Rodostó	Kossuth Lajos	A postásüvi és a huga
Péntek	Zárva	Fernando	A polgármester ur	Fanchonasszony leánya	Sötét kamra
Szombat	Hunyadi-László 'Sbe'	Clemenceau	A három Grácia	Fanchonasszony leánya	Sötét kamra
d. u. Vasárnap este	Otello	Az ember tragédiája	Rodostó	Sau Toy	A postásüvi és a huga
			A három Grácia	Kossuth Lajos	Sötét kamra

FOVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Ma este:

Humberty

csodálatos zsonglór-mutatóványai

Lily Tiso

a graciózus sanszonnét

Nizzai Élet

nagy kiállításios ballet

és az érdekes nagy program.

Az előadás 8 óraker kezdődik.

A téliherben reggel 5 óráig Vörös Elek előnyzenekara hangversenye.

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vétettek: különféle ideg- és gerincbajok, almatlanság, szédülés, gyengeségi állapotok, a gyomor és belek renyhesége, ideges szívbetegségek stb. — Gyógyeszközök: A tudományos vizgyógyítómód eljárásán kívül, szénsavas fürdők (szivattyósok számára), fényfürdők (ultraviolett és csiszos bimatámozás), az elektromozás minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció), masszázsz stb. — A különféle vizgyógyítómódok kívánatra saját lakáson is eszközöztetnek kitépelt szolgáltatás-művelést által.

Árak mérsékeltek. Prospektus kívánatra.

Butor, teher szállítási és beraktározási vállalat.

Butorszállítások elvállalása, az. és kir. szab. francia minta után készített, teljesen kárpított, beérható butorokcokban a bel- és külföld minden helyiségébe.

Sürgöncim:

TELEFON. ZORN MÓR BUDAPEST.

Butorszállítások

Butorok beraktározása

Képviselőségek

ZORN MÓR

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 21.

teljesen szedésre és órára berendezett raktárakba felüléssel.

a bel- és külföld minden nagyobb városában.

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 21.

teljesen szedésre és órára berendezett raktárakba felüléssel.

AZ IZZADTSÁGTÓL

eredő fényt az arorról, valamint a borotválástól eredő pattanásokat eltávolítja a „FORTUNA” arcvíz.

Egy üveg ára 3 korona.

A hajhullást megakadályozza és a hajkopartól megtesztelja a fejet a „FORTUNA” hajszesz.

Egy üveg ára 2 korona.

Kapható: Schubert Arnold

„Fortuna” gyógyszerárban

Budapest, VII., Csengery- és Dob-utca sark.

A 13013. számú

„Tejbevezető készülék centrífuga dobozokhoz”

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyerhető: KALMAR J. mérnök, hites szabadalmi ügyvivő irodájában, Budapesten, VII. Kerepesi-út 44.

KÖLTÖZKÖDESEKET vasuton és hajón, az átrakodás és csomagolás megtakarításáért, elfogad az elártható Szabadalmazott Butorkocsival Caro és Jellinek szállító, Budapest, V., Arany János-u. 34.

A KI

finom, divatos, jó

őszi és téli ruhát

vásárolni akar, forduljon a szükséglete beszerzésével bizalommal a férfi- és gyermekruha céghez

Gross és Löwenstein

férfiszabók

Budapest, V., Deák Ferenc-utca 18.

hol a kész ruhák divatosan saját műhelyünkbe készülnek hazai és angol szövetekből.

Mértékeszerinti megrendelések a legújabb kivitelben és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések, valamint minták kívánságra portómentesen küldetnek, meg nem felelő árak kicseréltetnek vagy a pénzt visszaadjuk. Nagyon sikkes és elegáns Sport felöltő 15 irrtól följebb és Italgánkabát 15 irrtól följebb.

Nagy raktár.

Nagy választék.

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évfordulója alkalmából a tisztelt közönség figyelmébe ajánljuk a következő

Kossuth-Életrajzot:

Kossuth és Kora.

Írta Hentaller Lajos.

Ára füve 4 K. — Diszkótésben 5 K. 60 f.

Kapható az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társulatnál Budapesten, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz. és minden könyvkereskedésben.

Ujnonnan megnyilt

férfi fu- és gyermekruha áruház

Budapest, Károly-körút 10.

Nagy raktár őszi és téli ruhákból valódi angol és belföldi gyapjuszövetekből, melyek saját műhelyben készültek. Legújabb fazon a legelőbb szabott árakban mérték szerint a legrendesebb kivitelben.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Meg nem felelő kicseréltetnek.

Különlegességek fu- és gyermekruhából

KELLER B. LIPÓT

Budapest, Károly-körút 10. sz.

Borprések! SZŐLŐZUZÓK!

Eredeti

MABILLE-rendszer

kettős áttétellel, föltűnő kevés erőszükséglet dacára nagy nyomás és nagy munkateljesítés!

Olcsó árak! Kedvező fizetési föltételek!

SZŐCS ZSIGMOND

Budapest, Nagymező-utca 68. szám.

Magy. kir. Államvasutak. 143/35/902. szám.

Pályázati hirdetmény. (Izzólámpák és szénpálcák szállítására.)

A magy. kir. Államvasutak okmánybéggyel el látott ajánlatok lepecsételve, legkésőbb 1902. évi október hó 22-én déli 12 óráig a kötelező anyag- és lőtárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók, ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpózz gyanánt az ajánlat anyag évi értékének 3 százaléka legkésőbb 1902. évi október hó 2-én déli 12 óráig a magy. kir. Államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Szállításra nézve mérvadóak a kötelezők a 122291. 96. sz. általános szállítási feltételek és az izzólámpák szállítására vonatkozó 84233/96. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes műszakiak az ajánlat felvételében foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és lőtárbeszerzési szakosztályánál, valamint az illetékes vezető-egységknél és a hazai kereskedelmi és iparkamráknál befothinthető.

A szállítandó anyagok és a szükséges mennyiségek a felhívás mellékletét képező két ajánlati úrlapon vannak felsorolva.

Ezen ajánlati felhívás, az ajánlatot tenni s a ideközölnök, a fentnevezett anyag- és lőtárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetnek.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

Az igazgatóság. Utányomás nem díjazt.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

Az igazgatóság. Utányomás nem díjazt.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

Az igazgatóság. Utányomás nem díjazt.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

Az igazgatóság. Utányomás nem díjazt.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

Az igazgatóság. Utányomás nem díjazt.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

Az igazgatóság. Utányomás nem díjazt.

